Sebîl

herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu
Siyasî, edebî, tarihi, ilmî haftalık gazete
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İSTANBUL

7 Ekim 1977
23 Şevval 1397

SAYI: 93 / BEŞ LİRA / BİR DM.

AMERİKA'YA NATO'DAN ÇIKACAĞIMIZI İHTAR ETTİK!

RUS BÜYÜKELÇİLİĞİ MEYDAN OKUYOR!

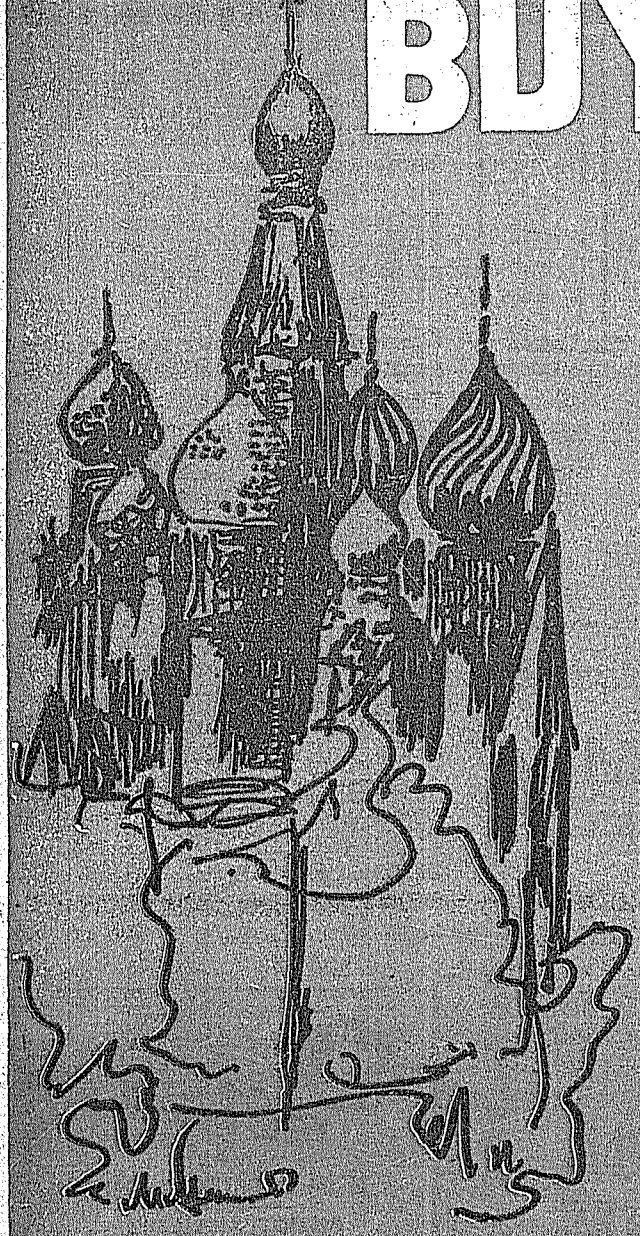

HAFTANIN MEVZUU

● Hacc'ın yasaklanması için MHP'li Sağlık Vekili Cengiz Gökçek'in açtığı kampanya devrimbaz basın ve kuruluşlarca destek gördü MSP ise kat'iyyle karşı çıktı ve gazetelerde bu türlü havadisler yanyana geldi.

Şeriat düşmanı Sağlık Vekîli köşeye sıkıştı...

Ankara Tıp Fakültesi: «Hac kesinlikle yasaklanmalı»

● Fakülte Yönetim Kurulu, Yüksek Sağlık Şûrası'nın hac konusundaki kararını yerinde bulduğunu açıkladı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fakülte Kurulu "Bu yıl hacca gidilmesinin, kesinlikle yasaklanmasını" istemiştir.

Fakülte Kurulu, 1977-1978 öğretim yılının başlaması dolayısıyla yaptığı ilk toplantıda, son günlerde komşu ülkelerde görülen kolera salgını ve Yüksek Sağlık Şûrası'nın hac konusunda aldığı karar üzerinde durmuştur.

Yüksek Sağlık Şûrası'nın, hac konusundaki kararını yerinde bulan Fakülte Kurulu, kolera salgını dolayısıyla her türlü yolla hacca gidilmesinin yasaklanmasını istediği kararına paralel olarak, yurt çapında kolera salgınına karşı koruyucu ve uyarıcı önlemlerin alınması gerektiğini [illegible] lem alınması gerektiği" yolundaki kararı Başbakanlığa da bir yazı ile bildirilmiştir.

Adana Tabip Odası: «Hac ziyareti iptal edilmeli»

● Kolera salgınının Türkiye'ye sıçraması halinde, ülkemizin tıbbi potansiyelinin yetersiz kalacağı bildirildi.

ADANA, ÖZEL [illegible]

MSP'li Cumalıoğlu: «Haccı engelleyecek hiç bir karar çıkamaz»

ANKARA, ANKA

Çalışma Bakanı ve MSP Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu, "Hacca gidişi engelleyecek hiç bir karar Bakanlar Kurulu'ndan çıkamaz" demiştir.

Çalışma Bakanı Cumalıoğlu, ANKA Ajansı'na verdiği demeçte, "Yüksek Sağlık Şûrası toplantısına katılan üyeleri"de eleştirmiş, "Bunlardan tek bir üye kolera uzmanıdır. Diğerlerinin branşlarının konuyla hiç ilişkisi yoktur" şeklinde konuşmuştur.

«Kolera» bahanesiyle Türkiyeli müslümanların Hacc farizesini yerine getirmelerini yasaklama teşebbüsleri ve bu teşebbüslere karşı MSP'nin direnişi geçtiğimiz haftanın da mevzuunu teşkil etmeye devam etti. Aylar evvel, daha ortalıkta en ufak bir emare dahi yok iken ve henüz «devrimbazlar talfesi» dahi senelik oyunlarını sergilemeye başlamadan ortaya çıkıp «Gerekirse Hacc'ı yasaklarız!» diyerek beyanat veren MHP'li Sağlık Vekili Cengiz Gökçek hakiki niyetiyle köşeye sıkıştı. MHP'li Gökçek, kendisiyle ağız birliği eden en aşırı soldan en renksiz devrimbazlar takımına kadar bütün Hacc'a gidiş aleyhtarları ile birlikte ve bu arada mahud bazı dış kaynakları da yanına alarak kampanyasını yürütürken, MSP Vekiller Hey'etinde son derece sert çıkışlar yaptı.

Cengiz Gökçek'in bütün ısrarlarına rağmen «Haccı yasaklama» mes'elesi Vekiller Hey'etinde müzakere mevzuu yapılmadı. Daha doğrusu MSP'li vekillerin kararlı vaziyet alışları karşısına münakaşa edilemedi.

Buna mukabil, MHP'li Sağlık Vekili Cengiz Gökçek «Hacca yasaklama» gayretlerine geçen hafta duyurduğumuz gibi çoğunluğunu mason ve devrimbazların teşkil ettiği bir şûrada devam ettirdikten ve bununla da bir netice alamadıktan sonra işi solcu gazete ve ajanslara beyanat vermeye döktü. Nitekim, solcu ANKA adlı ajans vasıtasıyla Cumhuriyet gazetesinde neşrolunan beyanatında Cengiz Gökçek bu defa «Kolerayı siyasal bir sürtüşme konusu yapmak devlet adamlığına yakışmaz» diyerek kendi tavrını tenkid ediyordu. Gökçek'e göre, kolerayı siyasi sürtüşme mevzuu yapanlar MSP'lilerdi. Halbuki MSP'liler en selâhiyetli ağızlardan tavırlarını ortaya koymuşlar ve «Bu türlü kolera havadisleri kasıtlı olarak her Hacc mevsiminde çıkarılmaktadır. Hacc mevsimi geçince bu türlü söylentiler de kendiliğinden sönmektedir. Müslüman'ın ibâdet hürriyetine hiç kimse müdahale edemez. İnancımızı devrimbaz tasallutundan kurtarmaya kararlıyız!..» demişlerdi.

MSP'liler bu kadar konuşmuşlar ve meselenin kendi açılarından kapanmış olduğunu, isteyen her müslümanın Hacc'a istediği yoldan gidebileceğini söylemişlerdi. Çünkü kolera olduğu söylenen ülkeler kapılarını kapatmış değildi ve Dünya Sağlık Teşkilâtı'nın da böyle bir teşebbüsü yoktu.

Buna rağmen, Sağlık Vekili MHP'li Cengiz Gökçek, şuralar toplamaya, beyanatlar vermeye, Vekiller Hey'eti kapısında gazetecilerle konuşmaya ve meseleyi alevlendirerek «Milli Güvenlik Kurulu'na götürebileceklerini» söylemeye devam ediyordu.

Yani müslümanın, müslüman olma şartlarından birisi, lâik devletin lâik bir vekili tarafından siyasi plânda sürtüşme mevzuu yapılmaya devam ediliyordu.

Bunu da tabii karşılamak lâzımdı çünki, adı geçen siyaset erbabı hakkında Sebil aylar evvel şu malûmatı vermişti:

«Gökçek'i yakından tanıyanlar Bu adama dikkat ediniz. Bu adam gayet sıkı bir şeriat düşmanıdır. MHP içinde, Türklerin asıl dinlerinin şamanizm olduğunu ileri süren gruba dâhildir.» diyorlar. (Sebil, sayı 88)

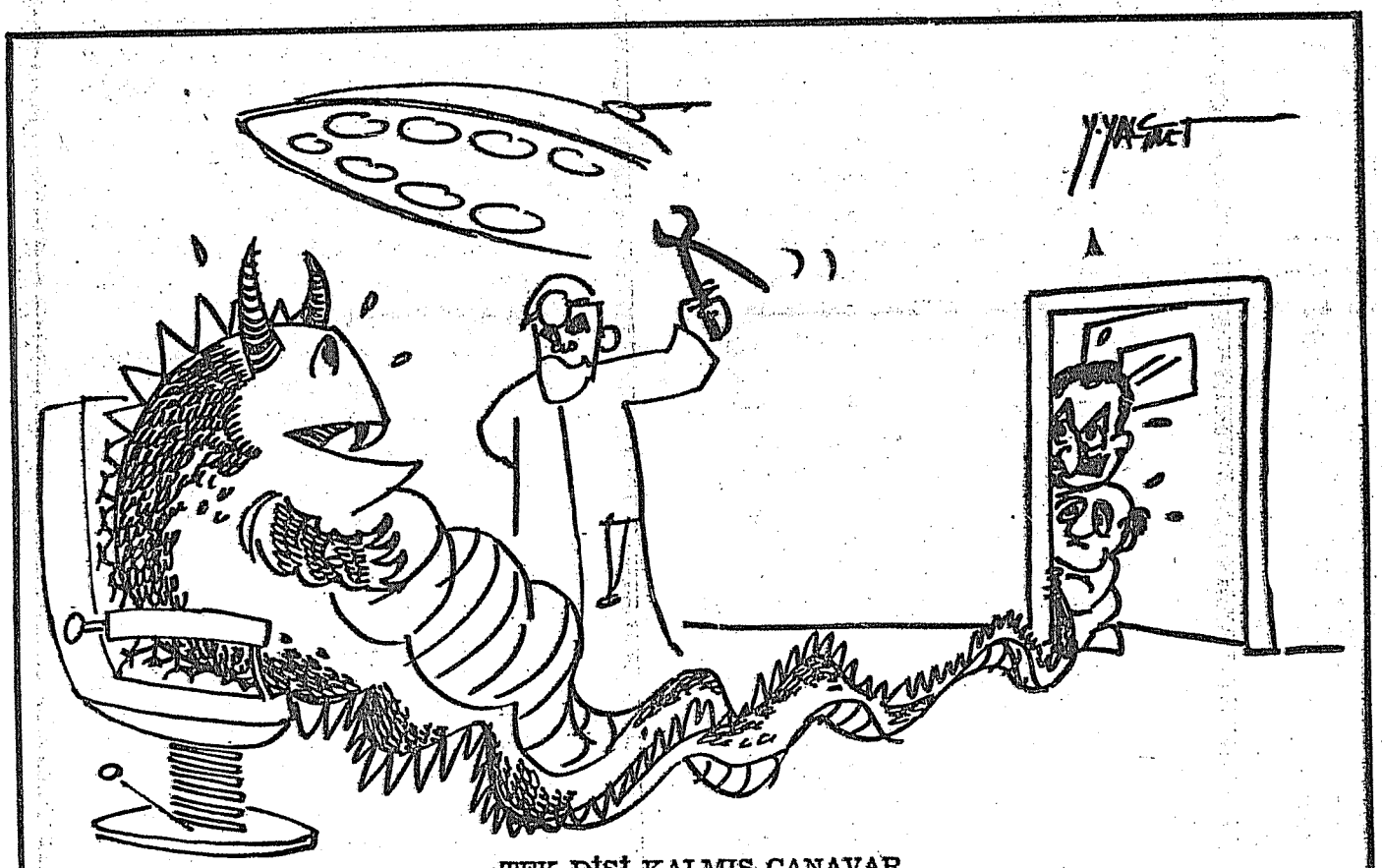

«TEK DİŞİ KALMIŞ CANAVAR

Sebil Yayınevi'nden
2 ESER DAHA..

İSTEME ADRESİ :
1) Sebil Yayınevi, PK. 808 İstanbul
2) Derya Dağıtım, Babıâli Cad, Nu: 52/1 Cağaloğlu — İSTANBUL

İSLÂM YAZISINA DÂİR
Derleyen : Cüneyd EMİROĞLU
Fiyatı : 20 LİRA

İSLÂMDA İKTİSÂDÎ NİZAM
Yazan : Dr. M. ÖMER ÇAPRA
Tercüme : HÜLUSİ YAVUZ
Fiyatı : 10 LİRA

Ak Yıldız MENSUCAT
KİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tuzaklar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 85 25

başyazı

BİR ESKİ SEVDÂ

Kadir Mısıroğlu

TÜRKİYEMİZ nice zamandan beri dehşetli bir **«samimiyet buhranı»** içindedir. Denilebilir ki, sâir maddî ve manevî sıkıntıların asıl sebebi de budur. Samimiyet buhranının en ağır sûrette seyrettiği içtimâî hayat ve faaliyet sahası da, siyâset meydanıdır.

Bu sahadaki samimiyetsizlik, ve bu sâyede devleti bir takım bâtılılar hesabına ele geçirmek sevdasıyla hareket eden siyâsilerin maskeli davranışlarıyla başlamıştır. Bu ölçüyle bakıldığında, siyâset sahnesindeki samimiyetsizliğin çok eski bir tarihe kadar dayandığı kolayca anlaşılır.

Başına **«besmele-i şerife»** kondurulmuş bulunan **«Tanzimat Fermanı»** ndan aynı şekilde besmeleyi sertâc edinmiş **«Erzurum Kongresi Beyannâmesi»** ne kadar bütün siyâsî davranışlar ve bunların vesâikinde meknûz samimiyetsizlikleri sonraki vukuât bütün çıplaklığı ile ortaya koymuş bulunmaktadır. O derecede ki, artık bunlar üzerinde münakaşa bile edilemez.

Tarihimizde bu maskeli yüzlerin başlatıp idâme ettirdiği samimiyetsizlik zamanla **«siyâsetin tabiatı icâbı»** sanılacak kadar an'aneleştirilmiştir. Bu an'anenin, siyâseti, zamanla itibardan düşürdüğü ve memlekete en yüksek seviyede bir hizmet imkânı bahşeden bu mesleğin kötü bir şöhret kazanmasına sebep olduğu cümlenin malûmudur.

Bundan dolayıdır ki; müslümanlar siyâsete uzun zaman intibak edememiş ve onu bu vasfı yüzünden merdud ilân ederek bir kenara çekilmişlerdir. Fakat siyâsete bu gibi endişelerle ve bir nevi kirlenmek korkusuyla bigâne kalışları, onun kendi üzerlerinde daha menfî bir sûrette rol oynamasını intac eylemiştir. Bu rolün müslüman câmiaya verdirdiği büyük kayıplar sebebiyledir ki, siyâsetin de samimiyetle ifâ edilebilmesi yollarını aramaktan başka bir çâre kalmadığını farketmişler ve bu faaliyete katılmak mecbûriyetini hissetmişlerdir. İşte MSP'nin zuhuruna âid cevaz ve ihtiyaç bu keyfiyetten doğmuştur.

MSP'nin mevcûdiyeti ve Türk siyâsî hayatında bir varlık iktisab etmeye başlaması, siyâsetin, —bütün güçlüklerine rağmen— samimiyetle ifâsının mümkün olduğu gerçeğini ortaya koymuştur. Ancak bu sahada karanlıkta vuruşmaya alışanlara MSP'nin bu tutumu bir tedirginlik îras eylemiştir. Bu tedirginliğin biri iman asabiyetini bu güne kadar koruyabilmiş olanlara, diğeri de bir takım menfî cereyanlaria ondan uzaklaşmiş bulunanlara âid olmak üzere iki vechesi vardır.

Gerçekten, Türkiye'deki islâmî gelişmenin vüs'at, sür'at ve ehemmiyetini hakkıyla kavrayamıyan bazı müslümanların MSP hareketini erken telâkki ederek müstereddid davrandıkları mâlûmdur. Halbuki bu tereddüde artık mahâl kalmamıştır. Zira MSP kendisini dost-düşman herkese kabûl ettirmiş ve idâredeki ağırlığını, göstermiştir.

Ayrıca İslâm düşmanlarının ,dinî temâyülleri siyâset sahnesine aksetmekten men edemiyecekleri, «Millî Nizam» hareketiyle görülmüştür. Hatta bu kabil önleme çalışmalarının, artık siyâset sahasına intikâl etmiş bulunan islâmî hareketi tarsin, takviye ve sür'atlendirmekten başka bir netice vermiyeceği de belli olmuş bulunmaktadır. Dâvanın tabiatı ve filhâl durumu bu olunca, geriye şahıslara âid itiraz ve itimadsızlıklar kalmaktadır ki; bunun da meşrep farklarıyla, klik taassuplarından doğduğunu hiç kimse inkâr edemez.

İslâm aleyhtarlarının tedirginliklerine gelince, bu da MSP hüviyetinde bir partinin hem muhtevası ve hem de fiilî dirâyeti itibariyle sürpriz tesiri hâsıl etmesinden doğmaktadır. Onlar da, müslüman câmiaya demokrasi tecrübesine geçtiğimiz günden beri verilen ufak tefek tâvizlerin böyle bir neticeye müncer olabileceğine asla ihtimal vermemişlerdir. Bu yüzdendir ki, 1973 seçimlerinde pek kaale almayıp tehlikeli görmedikleri MSP'ye 1977 seçimlerinde topyekün bir ehl-î salip ittihadı hâlinde hücûma geçmişlerdir. Arada geçen dört yıl, onlar için kendi temelsiz ve iğreti mevkilerinin sarsılması ve halka karşı yürütegeldikleri muvâzaaların anlaşılması istikâmetinde bir tehlikenin belirmesine sebep olmuştur. Bu sûretle yakın bir istikbâlde maskelerinin düşeceği ve «pabuçların pahalanacağı» endişesiyle seçim vasatını yalan, tezvir ve mugâlatanın ufku kararan kesif sisine boğmuşlardır.

MSP'ye karşı aralarında müşterek bir **«husûmet andı»** varmışcasına yürütülen tezvir kampanyasının baş âmil ve fâili olan AP ve CHP hatipleri arasında hiç bir fark mevcud olmadığını, hepsinin aynı bâtıl hayat tarzı ve inanış arkasında koştukları gerçeği maâlesef halkımıza lâyıkı vechile anlatılamamıştır. Zira bunu, bütün bir seçim kampanyası müddetince iddiâ ve ilân eden MSP hatiplerine karşı, AP ve CHP, birbirlerinin zıdd-ı kâmili oldukları mugalâtasına yapışarak biri gerçek sağın, öbürü de gerçek solun muvâzaacılığı ile efkar-ı umûmiyeyi —bir müddet daha— arzuları istikametinde şartlandırabilmişlerdir. Bu esnada bile, başta bir kısım Türk basını (!) olmak üzere bütün ecnebî mevkutelerde seçimlerden sonra bir AP - CHP koalisyonu istekleri tezgâhlanmış, ancak yabancılaşmış yerlilerle, ecnebiler arasındaki bu akordlu temenni ve sevdanın gerçek mâhiyeti halka hakkıyla izah edilememiştir.

Kaynaklarına dikkat edilince, sırf bu arzunun bile AP — CHP arasında—rey verenler itibariyle değilse de — idâreci kadro olarak hiç bir fark mevcud olmadığını, her ikisinin birden, gerçekten zıdd-ı kâmili oldukları MSP'yi hedef aldıkları, gün gibi âşikârdı. O kadar ki, seçimlerin hemen arkasından siyonist mihraklara bağlı olduğunda cümlenin müttefik bulunduğu yüksek tirajlı bir İstanbul gazetesinin günlerce ve ısrarla MSP'siz hükûmet istemesi, ve **«O kafa»** terânesiyle memleket idâresinde imanlıların rol sahibi olmasını istemediği açık ve seçik bir sûrette ortaya konulmuştur.

Halâ daha, MSP hareketinin meşrûiyet ve ehemmiyetini idrak etmek istemeyenler, vicdanlarını sûretâ tatmin edecek bir yalan ve yanlış sebep aramaya devam edebilirler, amma ortaya çıkan gerçek odur ki; sağ ve sol muvâzaacısı olup aslında İslâm'a ve dolayısıyla da müslüman Türk Milleti'nin vicdan ve hissiyatına taban tabana zıd, materyalist garplı fikirlerin mürevvici bulunan AP ve CHP arasında hiç bir fark mevcud değildir. Bu husus gün gibi ortaya çıkmıştır.

Bunların birlik olmalarını ve Türkiye'yi müştereken idâre etmelerini arzu edenler, elbette aptal değillerdir. Bunlar, Türkiye'nin kaderi üzerinde yıllarca en sinsi oyunları tezgâhlamış bir alay menfî kurmaylardır.

Henüz hükûmet kurulduğundan bu yana bir iki ay geçmiş bulunmasına rağmen, yeniden MSP'siz bir hükûmet formulü üzerinde görüşler ortaya atılması ve AP - CHP koalisyonu'nun tezgâhlanmaya çalışılması, yukarıdan beri söylediklerimizin yeni bir isbatıdır. Her iki parti içinde de buna öncülük etmek isteyen akıldâneler mevcuttur. Bunların birbirlerini teyid eden beyânatları artık kulisten çıkıp, gazete sütunlarına kadar intikal etmeğe başlamıştır. Ne yazık ki; bu mes'ele de bir dehşetli engelle karşı karşıya bulunmaktadırlar. O da, bu formülün, Demirel'in Başbakan olmasına imkân vermemesidir. Yoksa bir AP - CHP koalisyonu temeldeki fikrî beraberlik sebebiyle

(Devamı 13. Sayfamızda)

DÜNDEN YARINA — M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

UYANDIRANA LÂNET OLSUN!

Halife Ömer sordu :

— Resûlullah sallallahu aleyhi vesellemin fitne hakkında olan sözü hanginizin hatırındadır?

Huzeyfe:

— Yâ emîrelmü'minîn! Benim hatırımdadır. Resûl-i Ekrem: «Kişi, âilesi, malı, evlâdı ve komşusundan dolayı fitneye düçâr olur. Bu gibi günahlara, oruç, namaz ve emrimâruf ve nehyimünker kefâret olur» buyurdu.

— Maksadım o değil. Deniz gibi dalgalanacak olan fitneyi soruyorum.

— Yâ emîrelmü'minîn! Senin için o fitneden bir korku yok. Senin zamanınla o fitne arasında bir kapalı kapı var.

— Bu kapı açılacak mı, yoksa kırılacak mı?

— Kırılacak.

— Öyle ise artık kapanmaz.

Hazret-i Ömer, böyle diyerek üzüntüsünü belirtti. Çünkü kendisine cevap veren zat, Peygamber'in sır dostu Huzeyfe radiyallahu anh idi. O, Resûl-i Ekrem tarafından kendisine emanet olunmuş bilgilere dayanarak konuşuyordu.

⁂

Hadis âlimlerinden Ebu Vâil diyor ki:

Bu «kapı»nın ne olduğunu Huzeyfe'den sormaya korktuk. Büyük imamlardan Mesruk'a «Sen sor» dedik, sordu. Huzeyfe : **«Kapı, Ömer'dir»** diye cevap verdi.. Huzeyfe'ye **«Ömer, kapıyı bilir miydi?»** diye sorulunca : **«Sabahtan sonra akşamın geleceğini nasıl bilirse, onu da öyle bilirdi....»** dedi.

⁂

Hazret-i Ömer öldürüldü, kapı kırıldı. Fitne seli, İslâm ülkesine yol buldu.

Hazret-i Osman halife oldu.

⁂

Hazret-i Osman'ı istifâya dâvet etmek için ayaklananlar, evini muhasara ettiler. Halife ise onlara cevap vermez ve beş vakit namazda, imamlık etmek üzere, evinden çıkıp, aralarından geçerek mescide giderdi. Âsiler de ona mâni olmaz, gidip arkasında cemaat olurlardı.. Ayaklananlar kendilerinin şer'an haklı olduklarına inanıyorlardı. Bazı haksızlıklara mâni olamadığı ve zulm eden akrabasını iş başında tuttuğu için Hazret-i Osman'ın hilâfetten çekilmesi gerektiği fikrinde idiler.

⁂

Hazret-i Osman'ı öldürmek için üç kişi evine girdiler. Bunlardan biri Hazret-i Ebubekr'in oğlu Muhammed idi. Kur'an okumakta olan Hazret-i Osman'ı sakalından tuttu: **«Muâviye şimdi seni kurtarsın bakalım»** dedi. Hazret-i Osman, onun yüzüne bakıp : **«Baban senin bu hâlini görse, ne kadar mahzun ve mükedder olurdu»** deyince, Muhammed bin Ebubekr, müteessir ve mahcup olarak çıkıp gitti.. Sonra diğerleri Hazret-i Osman'ı boğazladılar.

⁂

Fitne genişledi, derine indi. Hazret-i Ali halife oldu. Bir kısım halk **«Osman'ın katilleri hemen cezalansın»**, diğerleri **«Hayır âsiler kuvvetlidir, kan dökülür, ceza sonraya kalsın»** dediler. Bir kısmı da kararsız kaldı. Hepsi de bir bakıma doğru olan bu görüşlerin sahipleri, ictihadlarında ısrar ettiler, iş kılıca döküldü.

⁂

Bir kişiyi öldüren birkaç kişiye verilecek ceza meselesi yüzünden yüzbinlerce Müslüman, kardeşlerinin eliyle öldürüldü. Karşı karşıya gelerek birbirlerini ifna eden bu savaşçılar, Bizans ve İran ordularını dize getiren kahramanlardı. Bu savaşlarda, bütün Avrupa'yı yarım asır içinde Müslüman edebilecek olan ordular kırıldı, yiğitler öldü, ashâb ve âlimler kaybolup gitti. İki taraf da din için, kendini haklı bularak hareket ediyordu.

⁂

Hazret-i Aişe, Hazret-i Osman'ın katilleri için hemen kısas isteyerek Hazret-i Ali'ye karşı çıktı. Cemel vak'ası. Elli bin Müslüman çarpıştı, onüç bin kişi öldü. Netice: **«Hazret-i Aişe doğru Mekke'ye gitti. Haccettikten sonra Medine'ye gidip, vefatına kadar orada bir köşeye çekilerek, kendisinden sudûr etmiş olan işbu hatayı yâd ile ağladı.»**

⁂

Hazret-i Osman'ın katli ile başlıyan fitne azgınlaşıp kabardı. Münafıklara ve İslâm düşmanlarına gün doğdu. Sûret-i haktan görünerek bir tarafa katıldılar. Müslümanların görüşüp anlaşmasına imkân bırakmamak üzere fitne kazanlarını kaynattılar. Dünyevî ve siyâsî ihtiraslar da din kisvesine sokularak ortaya sürüldü.

⁂

Şam valisi Muâviye, Hazret-i Ali'ye muhâlefet etti. Sıffîn savaşı.. Yüzbinlerce mücâhid birbirini kırdı, yetmiş bin Müslüman öldü. Birçok meşhur kahraman ve yirmi altı Bedir gazisi de ölenler arasında idi. Netice: İşin sonu hakemlere bırakıldı (Tahkîm).

⁂

Hazret-i Ali'nin aşırı taraftarlarından (Şia) bir kısmı. önce kendileri istedikleri halde, sonradan Tahkîm'e karşı çıktılar. Hazret-i Ali'ye: **«Biz de sen de Tahkîm'i kabul etmekle kâfir olduk. Biz tövbe ettik, sen de et, yoksa seninle de savaşırız»** dediler. Aşırı taraftarlıktan aşırı düşmanlığa döndüler. İki tarafa da düşman olan bu tâifeye Havârîc **(Hâricîler)** denildi. Bunlar çok dindar, sert, mutaassıp ve katı kimselerdi. Katiyyen ölümden çekinmeyen fevkalâde cesur savaşçılardı. Kâfir saydıkları diğer Müslümanlara en kanlı ve şiddetli hücumlar bunlar tarafından gelmiştir. Yüzlerce sene İslâm âlemini altüst ettiler. İçlerinde sahabe de vardı ve kendi içtihadlarını hak biliyorlardı.

⁂

Ahmed Cevdet Paşa merhum **«Kısas-ı Enbiya»** adlı eserinde, bu Hâricîlere dâir bir vak'a zikr ediyor ki, kör taassubun insana neler yaptıracağının acıklı bir misâlidir:

Hazret-i Ali ile savaşmak üzere Basra'dan çıkan Hârîcîlerin bir müfrezesi Nehrevan'a gelirken gördüler ki:

Nehrevan yakınlarında bir merkep üzerinde bir hatun gidiyor, bir adam da geriden merkebi sevk ediyor.

«Dur» dediler. Biçâre ürküp durdu. Meğer Abdullah bin Habbâb radiyallâhu anhümâ olup, o hatun dahi anın zevcesi imiş ve doğurması yakın hâmile imiş. Hâricîler ona **«Sen kimsin?»** demeleriyle. **«Ashab-ı Resûlullah'tan Habbâb'ın oğlu Abdullah'ım»** dedikte **«Korkma, bize faydalı olacak bir hadis rivâyet eyle»** dediler.

O dahi **«Pederimden işittim, o dahi Resûlullah'tan işitmiş, Resûlullah sallallahu aleyhi vesellem hazretleri buyurmuş ki: Bir fitne olacak, onda kişinin bedeni öldüğü gibi kalbi de ölecek. Kişi mümin olarak akşamlayıp kâfir olarak sabahlar ve kâfir olarak sabahlayıp mümin olarak akşamlar.. diye rivayet eyledikte, «Biz bu hadis için sana sorduk. İmdi, Ebu Bekr ve Ömer haklarında ne dersin»** dediler ve onları hayır ile yâd ve senâ ettikte **«Osman hakkında hilâfetinin evvelinde ve âhirinde ne dersin»** dediler. **«Evvel ve âhir haklı idi»** dedikte **«Ali hakkında Tahkîm'den öncesi ve sonrası için ne dersin»** dediler. **«Ali, Cenab-ı Hakk'ı hepinizden iyi bilir ve dininde herkesten fazla takva üzeredir ve cümleden ziyade basiret sahibidir»** deyince **«Sen hislerine kapılıyorsun, isim ve şöhrete aldanarak muhabbet ve taraftarlık ediyorsun, yaptığı işlere bakmıyorsun. Biz de seni, kimseye yapmadığımız bir şekilde katl edelim»** diyerek, onu ve zevcesini bir hurma ağacının altına götürdüler.

Bu sırada ağaçtan bir hurma düştü. Hâricîlerden biri onu ağzına götürünce, diğer biri: **«Hurmayı sahibi helâl etmeden yahut parasını vermeden aldın»** diye itiraz etti. öteki de derhal ağzından çıkarıp attı. Yine o sırada Hristiyan reâyâdan birinin domuzu oraya geldikte, Hâricîlerden biri hayvana kılıcıyla vurdu. Diğerleri: **«Bu senin ettiğin, yer yüzünde fesat çıkarmaktır»** dediler. O dahi domuzun sahibi olan zimmîyi bulup razı etti.

Abdullah bin Habbâb, Hâricîlerin şu yaptıklarına bakarak : **Bu gördüğüm hallerde sâdık iseniz, sizden bana bir zarar gelmez. Zira ben Müslümanım ve İslâm'a göre bir kötülük işlemedim»** dedikte, onu yatırıp koyun boğazlar gibi boğazladılar ve zevcesinin karnını yardılar.

⁂

Ahmed Cevdet Paşa, vak'ayı yazdıktan sonra şu mütalaada bulunuyor:

Hâricîlerin bu hal ve hareketleri hakikaten ibret alınacak garip hallerdendir. Bir hurmayı sahibinin rızası olmadan yemeyi câiz görmeyen ve bir domuzu telef etmekle sahibini razı etmeye mecbur olan mutaassıplara bak ki, ashâb-ı Resûlullah'tan bir zâtın, yine sahabe olan oğlunu, haksız yere boğazlamaktan çekinmiyorlar ve millet-i İslâmiyyede kadınlar, hangi din ve mez-

BİZ BİZE

Felâkete doğru

Biz bize konuşacaksak lâfı dolaştırıp uzatmayalım. **«Dünden Yarına»** da fitnenin ne acıklı ne müthiş neticeler vereceğini göstermek istedim. Misalleri Sadr-ı İslâm'dan aldım. O imanlı ve akıllı zatlar, fitneye kapılır giderlerse, biz zavallıların, karıncalar gibi sürüklenip, ezilip boğulacağımızı, bilmem anlamayan kalmış mıdır?

Müslümanlar! Mızrak çuvala sığmıyor. Bugün fitne yılanı uyanmış vaziyettedir. Kahrolası kafasını kaldırdı, müminleri zehirlemeye, kardeşi kardeşe düşman etmeye başladı. Araya yabancı eller karıştı. Yalanlar, iftiralar ortalığı kapladı. Dünyevî ve siyasî menfaatler, yine din kisvesine büründü. Aralarında hiç fark bulunmayan iyi Müslümanlar, sırf biraz farklı düşündükleri ve birbirlerini yakından tanımadıkları için, yekdiğerini düşman bilir oldular. Şahıslara hakaretler edildi, işe nefisler karıştı, ihlâslar lekelendi.

Ey Müslüman, düşün! Kardeşine karşı beslediğin bu kini, Resûl-i Ekrem efendimize nasıl izah edebilirdin?

Haklısın diyelim. Ufacık haklını kabul ettirmek için uyandırdığın fitne, buna değecek midir? Yukarıda bahsi geçen felâketler sırasında kendilerini şer'an haklı görerek direnen Müslümanlar, işin sonunda Hazret-i Aişe gibi üzülüp ağlamadılar mı? Şu telâşımız, felâkete doğru bir yarış mı yoksa!

Kâfirlere karşı «Senin dinin sana, benimki bana» deyip, mecburen sesini kestiğin halde, Müslüman kardeşine nasıl böyle kaplanlar gibi saldırıyorsun!

Bir gün dinsizlere ve komünistlere karşı, dinini, vatanını ve namusunu korumak mecburiyetinde kalırsan, kiminle beraber hareket edeceksin? Kime dayanacak, kime güveneceksin? Değil bugün beğenmediğin muttaki dindar kardeşin, Allah'a inanan herkesle birleşmeğe mecbursun. İşte öyle korkunç bir günü hesap et ve İslâm düşmanlarının ekmeğine yağ sürecek ahmaklıklara düşüp rezil olma, vesselâm.

M. E. D.

hepte olursa olsun her türlü taarruzdan masun iken ayı günü tamam olmuş bir hâmile hatunun karnını yarmak gibi gayet çirkin bir cinayeti irtikâptan sakınmıyorlar.

Soğuk, donuk ve câhil taassubun insanı ne mertebe din ve akıl dışı yollara sevk edebileceği ve fitne zamanlarının nasıl tehlikeli ve dehşetli vakitler olduğu bu vak'a ile pek iyi anlaşılır.

⁂

Ahmed Cevdet Paşa'nın, aynı eserinin bir başka yerinde, yine **«fitne»** ye dâir olan bir başka mütalaasını da nakledelim:

Cenâb-ı Hak, Ümmet-i Muhammed'i korusun. Fitne her şeyden fenadır. Fitne bir belâ selidir. Bir kere yol olursa önüne gelenleri götürür. Lâkin ona yol verenleri dahi bırakmayıp, nihayet bir derin batağa batırır. Fitne, bir uyumuş yılandır, uyandırmaya gelmez. Uyanırsa, ne karşı duranlar kurtulur, ne de onu uyandıranlar selâmet bulur. Allah'ın kanunu böyledir. Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem hazretleri : **«Fitne uykudadır, onu uyandıranlara Allah lânet eylesin.»** buyurmuşlardır.

⁂

Kerbelâ'da Hazret-i Hüseyin'i muhasara edenlerden biri kendi adamlarını, o Hazret'in üzerine şöyle saldırtıyordu: **«Dinden ayrılıp da halifeye âsî olanları öldürmekte tereddüd etmeyiniz!»**

Resûlullah'ın torunu katillerinden namaz için mütâreke istediği vakit ise şöyle haykırdılar : **«Sizin namazınız kabul olmaz!»**

⁂

Bu fitnenin içinde, Hazret-i Hüseyin'in başını kesen çılgın ise şöyle haykırmaktadır:

«Ben gâyet ulu bir kişiyi katl ettim! Ana ve babaca halkın en hayırlısını öldürdüm! Soy sopça halkın en yücesini öldürdüm!»

İşte fitne budur.

Ey Müslümân! Dikkat et. Din adına kendisine diş bilediğin Müslüman kardeşin de bir Hüseyin'dir.

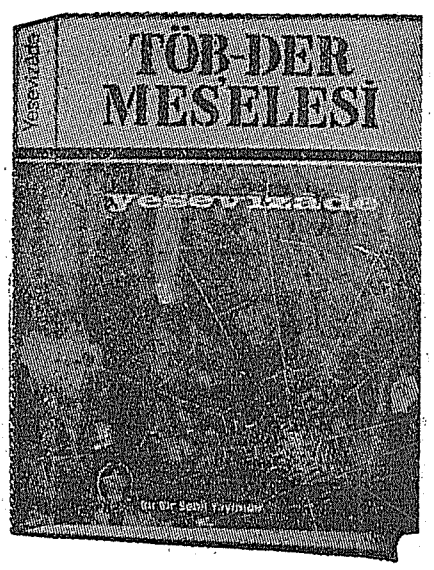

İSTEME ADRESİ :
1) Sebil Yayınevi/P.K. 808 Sirkeci/İST.
2) Deryâ Dağıtım/Bâbıâli Cad. Nu: 52/1 Cağaloğlu İST.

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

Beşere tâbi vahy sistemi, hürriyetsizliğin kemâl noktasıdır

Kaynağı vahy bulunan SON ŞERİAT, menşei insan olan topyekûn ideoloji ve «düzenlerden» apayrı bir bünyeye ve nâmütenâhî çapda bir mükemmelliğe sâhibdir. Muazzez ve mukaddes Son Şerîatımızın, kendisi dışında kalan ideoloji ve «düzenlerle» en küçük bir müşterek noktasını veya beraberliğini düşünmek bile muhaldir. Adem Aleyhisselâm'dan Kıyâmete kadar gelecek olan insanoğlunu mükellef tutan İslâmiyet, en baş ve birinci madde olarak *ulûhiyetin* tebliğini yapmış; ve topyekun müesseseleriyle de ulûhiyet makâmına müntehî olagelmiştir. İşte semâvî dinler nâmı verilen disiplinlerde de, herşeyin kendisinden kaynaklandığı ulûhiyet makâmına beşerî tahrîfât ve tebdîlât sonunda isnâd edilen sıfatlar, bu dinlerde de İslâmiyetle olan müşterek noktaları, daha ilk adımda sıfıra ircâ edecek kadar farklılık arzetmektedir. Ulûhiyet makâmı gibi daha temelin temeli bir noktada ayrılığa düşen iki sistemi, bu temeller üzerinde yer almak zarûreti bulunan yüzbinlerce ince ve tâli noktanın hangisinde müşterek kabûl edebileceğiz?. Eğer müşterekliğe delâlet eden bazı noktalar varsa, bunlar mutlaka zâhirde ve lâfız çapında bilinmek lâzım gelir kanaatındayız. Keyfiyetle alâkası ortaya koyan müşterek noktalar, arzettiğimiz gibi yokdur. Bunu, misâller üzerinde durarak müşahhas ölçülere kavuşturmak, esasen mevzuumuzu ana çizgisinden uzaklaştırmak olacağı cihetle, temâsımızın dışında kalacakdır.

Binâenaleyh şu hükmü rahatlıkla düşüncelerimiz için bir anahtar yapabiliriz: Son Şerîatın getirdiği sistem, kendisi dışında kalan topyekûn ideoloji ve «düzenlerin» hiçbiriyle müşterek noktaya sâhib değildir; ve birinin vahye, ötekilerin insana dayanması, arada nâmütenâhî çapta bir farklılık bulunduğunun en bâriz hüccetini ortaya koymaktadır. Böyle olunca, arz yuvarlağındaki zıd sistemleri, kat'iyyen iki bilmek zarûreti vardır. Bunlar da, vahye dayanan sistem, ve onun karşısında da beşerî sistemler... Ancak tasrîhine lüzum gördüğümüz bir husus da şudur ki, beşerî sistemler vahy nizâmına âid sistemin amelî plândan ref'ine, hilâfetin ilgâsıyla muvaffak olduklarından, onların, arzdaki sistemleri tasnif edişi çok farklıdır. Bu sistemler, en baş zıdları olan vahy sistemini amelî plândan kaldırmakla, nâmevcûd kabûl etmekde; ve bu i'tibarladır ki tasniflerini mücerred, bugün yeryüzündeki devletlere hâkim olan beşerî «düzenler» e inhisâr etdirmektedirler. Türkiye'deki beşerî sistem de bu tasnîfin bir mümessili olup, onun kabûlü için mevcûdiyet ortaya koymuş bulunuyor.

Demek oluyor ki, ilâhî tasnîfe göre sistemler: 1 — İslâmiyet, 2 — Gayr-i İslâmî nizamlar olarak varlık ortaya koyacaklardır. Tabiî insanlar da buna göre 1 — İslâm milleti 2 — Küfür milleti olmak üzere tasnife tâbi' bulunacaklardır. Bu tasnif İslâmiyete göre yapılmış bir tasnif olup, *ilâhî tasnif*, adını alacakdır. İşte *«mü'minim müslümanım»* diyenin kabûl edeceği bir tek tasnif budur. Gayr-i İslâmî nizamların temel felsefesine göre yapılan tasnifleri kabûllenmek, müslümanı, hedefini kaybetmiye sürükliyecek, günden güne eritecek, farkında olmadan gevşetip pörsütecekdir. Bu gevşeyip pörsüyen müslümanlar da bir gün, kendilerini ya sağcıyız demekle, yahut kapitalizmi veya faşizmi müdâfaa etmekle avutacaklardır. Yahut da, âdetlerin, modanın, insan kalabalıklarının rengini alacaklar; beşerî rejimlerin İslâm diye takdîm etdiği mezhebsizliğin, telfikçiliğin, abduhçuluğun, v.s.'nin anaforunda, kendilerini dağıtıp perîşan edeceklerdir.

Türkiye'deki vaz'iyete bakılacak olursa, bunun çok daha korkunç olduğu görülecekdir. Bugün Türkiye'deki beşerî sistem, diğer ülkelerdeki beşerî sistemlerden çok daha şiddetli olarak vahy sistemini karşısına almış bulunmaktadır. Çünki bu beşerî sistem, vahy nizâmına âid baş bir mekânı elinde bulundurmakla tedirgindir. Bu i'tibarladır ki, Türkiye'de İslâmiyet, yani vahy sistemi, lâik bir beşerî sistemin umum müdürlük seviyesinde bir makâma merbûtiyet içinde bulundurulurken; statü ve keyfiyetlerine ilerde temâs etmeyi düşündüğümüz bazı dinî mekteb bilinen müesseseler de, beşerî, lâik ve materyalist bir sistemin maarif vekâletinin emrinde tutuluyor. Bütün bunların sonunda beşerî sistemin elde etmek istediği netîce şudur: *«Vahy sistemi, siyâsî, iktisâdî, içtimâî ve hukûkî nizamları ile benim ta'yin edeceğim bazı me'murlar ma'rifetiyle, gene benim felsefem istikâmetinde reformize olsun; aradaki mesâfeler, benim hesâbıma ve bana yaklaşılarak mümkin olduğu kadar kısaltılmış bulunsun!»*

İşte temel ta'biye Türkiye'de budur. Beşerî sistemin, Diyânet İşleri Başkanlığı ve dinî mekteb bilinen maarife bağlı müesseseleri avucunda tutmakdaki ısrarının temel gâyesi de budur. Bunun içindir ki Diyânet, takvimli Ramazan ve bayramlar «düzenleyip», 633 sayılı kânûnuyla da tebliğine müsaâde edilen Şer'î mevzûları tahdîd etmişdir. Bunun içindir ki, İslâm Enstitüsü ve bazı dinî tahsil müesseselerinde, *«evlilik dinî bir akd değildir»* diye kitablar yazan abduhçu nevzuhurlar eliyle beşerî sistemin akd müesseseleri, vahy sisteminin silinip kaybolması istikâmetinde destek görmektedir. Hatta şer'î sahih nikâh, aynı nevzuhur ekollerle ruh bağı taşıyan bir enstüti mezunu *raportöre* göre de, *mevhum ve uydurma sebebler icâd edilerek fesh* edilebilmekte; şer'î esâsât çocuk oyuncağı gibi mıncıklanabilmektedir. Hem *dall* hem *mudil* olan bu *süper* oyuncakçılar, iç fitnenin körükleyicileri olarak bir gün elbette hesâba çekilecekler; ve bektaşi gibi yaptıkları te'vîlatları da, yanlarına bırakılmayacakdır...

Netice olarak beyân etmeliyiz ki, menşei insan olan düzenler, vahy sistemini diyânet dâiresi, dinî mektebler v.s. vasıtasıyla avucunda tuttuğu müddetçe, diriliş zorlaşacakdır...

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selâhaddin ES

163'ün pençesinde cezaevinde 15'inci hafta

AMBARGO ve ABLUKA DEĞİL, SABOTAJ!

S. Muradbeyli

Evet, Türkiye'nin bugün karşı karşıya kaldığı durum, **ambargo** ve **abluka** değil, **Sabotaj**'dır. Çünkü gerek silâh ambargosu, gerekse iktisadî abluka hareketleri Türkiye'ye dışardan tevcih edilmiş hasmâne tavırlar olduğu halde, bu tavırların içimizde ve başımızda bulunan bazı kimselere gafletten de öte, kendi devletlerine karşı **sabotajda** bulunma, ihânetini irtikap ettirdiği bir vâkıadır. Bu vâkıa, her geçen gün bir yeni gelişme içinde arz-ı endâm ederek ihaneti teyid etmektedir. Hergün ortaya yeni yeni, bitip tükenmek bilmeyen **«kuisling semptomu»** örnekleri çıkmaktadır.

Kuisling semptomu, İkinci Dünya Harbinde başvekili olduğu Norveç'in Hitler tarafından işgalini temin etmek için elinden gelen çabayı sarfetmiş olan kişinin ismine izafeten, düşmanla işbirliği yapan devlet adamlarındaki belirtilere verilen isimdir. Belki bu, biraz da haksızlık olacaktır. Çünkü Kuislingden önce de bu tip, düşmanla işbirliği yapan idareci örnekleri vardır ve bizde bunun en orijinal örneğini **«jön türkler»** teşkil etmektedir.

Siz ister **«kuisling belirtisi veya semptomu»** deyiniz, ister yeni bir **«jöntürk»** bönlüğü deyiniz; Türkiye hergeçen gün kendisine yön vermek isteyen ideolojiler arasında derin bir kutuplaşmaya sürüklenirken, içerdeki düşmanlık kutuplar arasındaki bağı öylesine koparmaktadır ki; sadece iç mücadeleye değil, doğrudan doğruya devlet'in bütününe tesir edecek dış müdahalelere dahi davetiye çıkarılmakta, göz yumulmaktadır.

Bunun örnekleri öylesine çok ki, biz bir kaç tanesi üzerinde durmakla yetineceğiz.

Ana muhalefet partisi (CHP) lideri, Türkiye içindeki partilerle nezâket icabı dahi görüşmekten şiddetle kaçındığı halde, Doğu Avrupa ülkelerindeki komünist parti liderleriyle **«yoldaş»**ca görüşüp, **«Türkiye'yi kurtarma»** eylemine dışarılardan, asırlardır Osmanlı'yı ve onun şahsında bütün İslâm âlemini dize getirmek için uğraşıp didinen iklimlerden destek güç arıyor; Amerika'ya ve Batı Avrupa'ya göz kırpıyor ve sonunda **«Porno** (ahlâksızlık) **bloku»** diye dünyada yeni bir kutuplaşmaya liderlik yapma yolunda rakipsiz kalan İskandinav ülkelerine uzanıp, Danimarka'larda kendisini **kapitalizmin çöp tenekesi olan sosyal demokrasinin liderlerine «Türkiye'yi kurtaracak olan lider»** diye takdim ettiriyor, alkışlattırıyor.

Sosyal demokrasi tatbikatında CHP liderinin kendisine ve Türkiye'ye örnek almak istediği Danimarka, İsveç ve Norveç gibi İskandinav ülkelerinin **«Porno sanâyi«** denilen, bir tip çağdaş **Sodom ve Gomore** sapıklıklarını sistemleştirdikleri ve bir **sosyal yapının ya bütün kıymet hükümleriyle kabulü** veya **reddi gerektiği** bilinen bir keyfiyet iken; kendisini bu seksomanyak cemiyetin en yüksek seviyedeki liderinin ağzından **«Türkiye için kurtuluş umudu»** diye takdim ettirebilmesindeki korkunç tavır, Türkiye'nin en köklü partisinin aracılığıyla sosyalist enternasyonalin içimizde giriştiği yeni bir sabotaj hareketîdir.

İşte **cici demokrasinin fazilet (!)** lerinden birisi olarak karşımıza yabancı ideolojiler artık bu tip parti faâliyetleri ile birlikte çıkacaklar, Kanûnîlik kılıfına bürünerek!..

Sanki sadece **CHP** ve **lideri** mi, öyle?

Buyurunuz, Süleyman beyi!... Doğrudan doğruya Amerikan tezgâhlaması bir **acele seçimle** umduğunu tam olarak elde edemiyen **(ki umudu tek başına iktidar değil, düzenin bir başka kutbu olan CHP'nin iktidara gelmesi pahasına, Türkiye'de ortaya çıkan** İslâmi Hareketin **boğulmasına vesile olmak idi)** ve bu yüzden de Birleşik Devletler Başkanı Carter başta olmak üzere cümle Batı dünyasını gam ve gussâya sevkeden bu kişi şimdi Türkiye'ye dışardan tatbik olunan **silâh ambargosuna** ve **İktisadî ablukaya** karşı içeriden prim üstüne prim vermeye uğraşmakta, Türkiye'nin kendine gelmesini **sabote** etmektedir!

Bunun son örneğini Maliye Bakanlığına tek taraflı olarak aldırdığı ve **«kur ayarlaması»** adını verdiği **«devalüasyon»** da görmekteyiz.

Hemen ifâde edelim ki, sermâyeye dayalı (kapitalist) bir iktisadî sistemde paranın değerini düşürme (devalüasyon) kaçınılmaz bir zaruret olarak ortaya çıkabilir. Ama bunu **«dış güçler istedi»** diye yapmak, hem de hükûmet ortağı bir parti (MSP)'nin karşı çıkmasına rağmen gerçekleştirmek gerçekten acı ve neticeleri ağır olan bir **sabotaj hareketidir.**

Batı bize bir asırdır aynı türküyü okumuyor mu?

«Size sanâyileşmek yaraşmaz, biz yapariz, siz alırsınız, bize bağlı olursunuz; gücünüz olmayınca ensenize de biner, gül gibi geçinir gideriz şu yalan dünyada... (İslâm yolunda cihad) **diye, yüreğimize korku salmak niye?»**

Ama acı neticeler devşirildikçe daha beter felâketlerin de gelmekte olduğunu hisseden bu millet kurtuluş'u yeniden İslâm'a dönmekte gördü, onun ilk emârelerini, karanlıkta el yordamıyla arayış hamlelerini dosta - düşmana hissettirmeye başladı. **Yeniden kendine gelme** hamlesinin pahalı olduğu açıktı. Gerekirse, **kara ekmek ve kuru soğanla** idare edilecekti. Tüketim kısılacak, üretim arttırılacak, keferelerin tatbik ettiği **iktisadî ablukaya** teslim olunulmayacak, **silâh ambargosu** kendi silâh sanâyiimizi kurmak için bir fırsat, bir sıçrama tahtası olarak kullanılacak idi. Satmaya malımız olacak, alacağımız malı sattıklarımızla karşılar duruma gelecek idik.

Ama bunu bilen kapitalist dünyanın malî gözcüsü **İMF** fermân buyurdu ki, **«sen süratli kalkınma hamlesinin altından kalkamazsın, onu birâz yavaşlat, liranın değerini düşür ki, malımı sana daha fiyatlı satayım, senin hammaddeni daha ucuz alayım. Medenî ve modern dünyada yüzbinlerce vatandaşının zevk ü sefâ içinde yaşayıp görgü sahibi olması ve teknolojinin konforundan daha çok faydalanması için dövize ihtiyacın olursa, hacca gidecek olanları kotera tehdidiyle engellersin; O, milyonlarca müslüman arasında aktedilen, dünya İslâmlığının yıllık en büyük kongresinden de, o kongrenin mânevî havasından da lâik rejimini de dövizleri de kurtarırsın, olur - biter, cancağızım!..»**

Ve bunlar yapıldı, yapılmaya çalışılıyor. Türkiye'nin iki büyük partisi ülkenin ve milletin kaderi üzerine **ipotek** koymuşlar, kefere emriyle paranın değerini düşürürler, sanâyileşmene sekte vururlar, seni NATO'ya daha çok muhtaç ederler; oradan tekmelenirsen, Rusya kalesine yuvarlanman için beynelmilel tertiplere âlet olurlar.. Tâ ki, sen kendine gelmiyesin, İslâm olmayasın!

15 gün öncelerde fransızların **«Le Monde»** gazetesi bu feryâdı koyveriyordu: **«Türkiye'de İslâm ruhu yeniden doğuyor, Osmanlı** (yani, İslâm) **milliyetçiliği filizleniyor, M. Kemal'in Anadolu'ya çekilme politikası geçersiz hale geliyor!»** diye..

Evet **silâh ambargosu** da, **iktisadi abluka** da, **diplomatik tecrid** de geri tepiyor ama, tam bu geri tepmenin verimli semerelerini devşirecekken; içerden yürütülen gizli - aşikâr, direk veya dolaylı sabotajlar sahnelenmeseydi.. **Şu jöntürk** budalalığından, şu **kuisling ârazlarından** kurtulabilseydik.... Ve kuşatıp bağlandığımızın, tasmalandığımızın idrâkine milletçe, İslâmî bir şûurla varabilseydik!...

حقایق البیان فی حق جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان

Hakaayık-ül Beyan Fî Hakk-ı Cennetmekân Sultan Abdülaziz Han

Sâdeleştiren ve tahşîye eden: YAŞAR KOÇAK

10

Es'ad Paşa bir - iki saat sonra geldi. Es'ad Paşa'ya

« —Paşa hazretleri «*Abbas yolcu*» gibi mâliyetimizin hâlini Padişâh hazretlerine anlattım. Padişâh hazretleri de beni huzurundan kovdu» dedim. Es'ad Paşa bana:

« —*Korkma Hz. Allah her zaman doğruların yardımcısıdır. Sen hiç ağzını açıp birşey söyleme. Ben halkıkatı yazayım eğer padişâh hazretleri sorarsa benim pusulamı takdim et ve burada olduğumu arzeyle.*» diyerek sadakat ve hamiyetle beni teselli ettiler.

Padişâh hazretleri akşam yemeğinden sonra beni huzura çağırdı. Durumu tahkik edip etmediğimi sordu. Ben de :

« —*Es'ad Paşa kulunuz burada, size verilmek üzere bir de pusula bıraktılar.*» dedim ve Es'ad Paşanın pusulasını Padişâh hazretlerine takdim ettim. Padişâh hazretleri pusulayı okumaya başladı. Okudukça yüzü renkten renge giriyordu. Korkmağa ve heyecanlanmağa başladım.

« —*Eyvah hâlimiz fena, çâresizlik içindeyiz, hâin vükelânın gözleri kör olsun. Meseleye hal olmaz bir muamma süsü vererek Meclis-i has zabıtları ile kırk milyon konsilid çıkarılacağını söyleyib beni aldatmışlar. Hatta hiçbir kıymete hâiz olmayan bugün sadrâzamlık ve seraskerlik verdiğim Hüseyin Avni Paşa da seleflerinin yolunu tutup kırk milyon liralık konsilidde o çıkardı.*» dedi.

Sonra Harem-i hümâyunlarına çekildi. Bu üzüntü ve keder ile üçgün hasta yattı ve mâbeyn-i hümâyuna çıkmadı. Padişâh'ın hastalığının ikinci günü Vâlide Sultan beni yanına çağırtdı.

« —*Sen Allah'dan korkmuyor musun Saltanatın yükünü taşımaktan oğlumun ağzında diş kalmadı yemekden, içmekden kesildi. İki gündür limonata ve gevrekden başka birşey yemiyor. Ben Sultan Mahmud'un hanımıyım.* (haremiyim). *Rusya Edirneye kadar gelmişti, buna rağmen onun gevşeklik gösterip irâdeyi elden bırakmadığını gördüm. Sen niçin evlâdımı böyle acı sözlerle bizâr ediyorsun, böyle şeyleri ona vükelâsı arzeder. Senin vazifen padişâhın emirlerini vükelâsına, vükelânın isteklerini hâkipâ-yi şâhaneye arzetmektir. Bundan böyle bu gibi münâsebetsizliklerde bulunma yoksa beni karşında bulursun*» buyurdular.

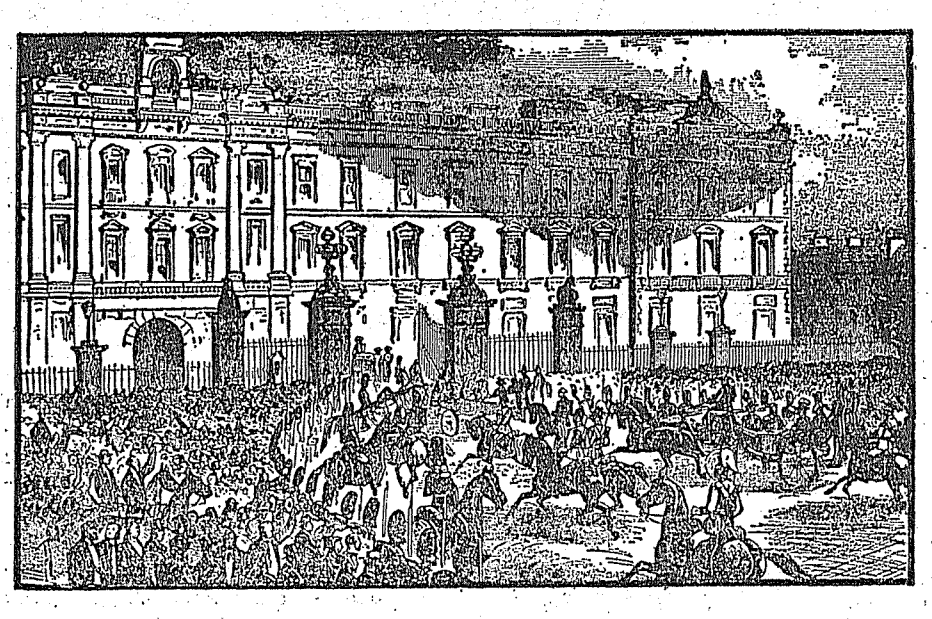

Abdülaziz Han Londra'da Buckhingam Sarayı'na gelirken.

Âcizleri de velinimetimin sâdık bir kölesiyim. Sadece Efendimize mâliyenin durumunu daha iyi anlatmak için Es'ad Paşa'dan aldığım geniş malûmatı bildirmiştim. Bu işi bir vazife ve sadâkat kabul ettiğimden padişâh hazretlerine anlatmaya cesâret edebilmiştim.

Fakat, bundan sonra böyle işlere karışmayacağımı söyledim, ancak o zaman affedildim. Üç gün sonra padişâh-ı kerem-iktinâh efendimiz gecelik kıyâfeti ile mâbeyn-i hümâyunu şereflendirdiler. Beni huzuruna çağırdı.

« —*Hüseyin Avni Paşanın sadaretde kalması maliyemizin zarar etmesi ve tamamen yok olmasına râzı olmak demektir. Onun için Hüseyin Avni Paşa'dan sadâret mührünün alınması lâzım*» *devamla «Es'ad Paşa'nın sadâkatine şâhid oldum ve biliyorum. Gençliği dolayısile bâzı yaşlı vükelâ onu çekemezdi. Onu yanımdan uzaklaştırırlar endişesi ve bir müddet devlet işlerinde tecrübe edinmesi için sadâretden azlettim. Şimdi onu tekrâr sadrâzam tâyin ettim*» buyurdu.

Böylece Es'ad Paşa hazretleri ikinci def'a sadârete getirildi. Es'ad Paşa Mühr-ü hümâyunu canı gibi korudu, onu en güzel şekilde kullandı. Ne yazık ki, Karadağ ayaklanması Hersek'e sirâyet etmiş, İhtilâl ateşinin şiddeti büyümüştü. Bâb-ı Âli'de ve işbaşında tecrübeli vezirler ve idareciler yoktu. Bunun için sadrâzam Es'ad Paşa Cennet-mekân efendimin Yıldız köşkünde bulunduğu bir zamanda geldi. Hâkpâ-yı şâhâneye marûzâtı olduğu için huzura çıkmak istediğini söyledi. Huzura kabul edildi. Padişâh hazretlerine; Hersek taraflarında ihtilâlin büyümekte olduğunu, Bulgaristan'da da yer yer isyânların zuhur ettiğini meclis-i hâs vekilleri arasında fikrinden istifâde edilecek kimselerin olmadığını anlattı. Onun için Mütercim Rüşdü Paşa ve Mithad Paşa'ların işbaşına getirilmesini hiç sevmediği halde Hüseyin Avni Paşa'ya seraskerlik makamının verilmesi âkibeti meçhûl kâfir Mahmud Nedim Paşa'ya da şurâ-yı devlet riyâsetinin verilmesi hususu padişâhın huzurunda kararlaştırıldı.

Alınan karar üzerine, Mütercim Rüşdü Paşa, Mithad Paşa, Hüseyin Avni Paşa ve Mahmud Nedim Paşa'lar iki-üç gün sonra bulundukları memleketlerden ayrılarak İstanbul'a geldiler. Padişâhın huzuruna çıktılar. Padişâh-ı Fârûkcah hazretleri,

« —*Hepinizin ayrı ayrı liyâkat ve iktidar derecenizi biliyorum. Bu zamanda elele vererek devletimizin refâh sâadet ve selâmetine çalışmamız lâzımdır. Şimdi hizmet zamanıdır. Ben uykumu ve rahatımı terkederek gece - gündüz durmadan çalışıyorum. Sizlerin de bana yardım etmenizi istiyorum. Her tarafda isyânlar görülüyor, mâliyemizin hâli ise pek fenâ asker toplamaya kalksak onlara harcanacak paramız yok.*» diyerek hak ve hikmete uygun bir konuşma yaparak dinleyenlerin milli hislerini harekete getirmişti.

Bunun üzerine onlar, «*Böyle vukuat her zaman eksik değildir. Maamafih, silâh altına fazla asker alınır ve devletin büyüklüğü gösterilerek ihtilâl bastırılır. Mâliyemiz bu masrafları karşılayacak durumdadır.*» dediler. Bu ikna edici cevap üzerine pâdişâh hazretlerinin içi rahat etti. Ayrıca bu toplantıda Es'ad Paşa'nın aczine de imâda bulunuldu.

TUĞLU
BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
Büyük Yeni Han zemin
Çakmakçılar Yokuşu
kat nu: 3 Tel: 22 42 61

MUHASEBE
VE SATIŞ SERVİSİ İÇİN

Tercihan Ticaret okullu, devamlı asgari üç yıl çalışabilecek, el yazısı düzgün ve sür'atli elemanlar aranıyor. Çalışma tecrübesi olanlar, ve Unkapanındaki işyerine yakın oturanlar tercih edilir. Ücret tatminkardır. Genç emekli olabilir. Müracaatların el yazısıyla ve bir fotoğraf eklenerek yapılması rica olunur.

Adres: P. K./123 FATİH

Komünizm propagandasını âdeta resmîleştirdiler...

RUS BÜYÜKELÇİLİĞİ MEYDAN OKUYOR

Aradaki «Kültür anlaşmaları»na istinad ederek Sovyetler Birliği'nin Türkiye'deki propaganda faâliyetleri son derece hızlandırıldı. Birtakım gazete, dergi ve haber bültenleri çok sayıda basılıp parasız olarak dağıtılıyor. Propagandayı bizzat Ankara'daki Sovyet Büyükelçiliği yürütüyor. Amerika'nın CIA adlı ajan teşkilâtının bir benzeri ve daha karanlık işler çevireni olarak tanınan Rus Gizli Servisi (KGB)'nin bir kolu olarak bilinen «Mezhdunarodnaja Kniga» adlı neşriyat bürosu Türkiye'de resmen açtığı temsilciliği vasıtasıyla komünist neşriyatı Türkiye'de satmaya başladı. Bunun için bilhassa Rus yanlısı solcu gazetelere bol bol ilânlar veriliyor ve «Sovyetler Birliği'nde neşredilen bütün periyodiklerin» derhal temin edilebileceği duyuruluyor.

Bu arada Büyükelçiliğin çıkardığı **«Basın Bülteni»** açıkca komünizm propagandası yapıyor. Nitekim, 20.9.1977 tarihli ve 162/2106 sayılı bültende yer alan yazılardan biri **«Komünist aleyhtarları bu defa ne istiyor?..»** başlığını taşıyor ve âdeta meydan okuyordu. Elçilik diğer taraftan, Rus gazetelerinden ve ajanslarından bazı yazıları tercüme ettirerek gazetelere gönderiyor. Bu tercüme bültenlerinde bilhassa **«Çin düşmanlığı»** dikkati çekiyor. Ayrıca Rusya hakkındaki isnadların mesnadsiz olduğuna dâir uzun uzun **«müdafaanâmeler»** neşrediliyor.

Bu cümleden olarak son tercüme bültenlerinden birisinde **«Psikolojik hapishâne yalanı»** başlıklı bir yazıya da yer verilerek, Komünist rejime başkaldırmış ve bunun neticesi olarak **«adı bastahâne»** olan hapisânelere tıkılmış bir **«muhâlif»** mevzu ediliyor. L. Konstantinov adlı rejim muhâlifinin Rusya'dan kaçtıktan sonra dahi **«bir akıl hastası»** olduğunun Avusturya'da anlaşıldığı ileri sürülüyor.

Ne var ki, bu yazıyla Rus Elçiliği bir gerçeği daha açığa vuruyor : Rejime muhâlifler evvelâ hastahâne intibaı verilen hapisânelere tıkılıyorlar. Burada tatbik edilen KGB usûlleriyle **«akıl hastası»** denilen muhâlif, gerçekten ruh hastası haline sokuluyor. Daha sonra da Sovyetler Birliği'nden dışarı çıkmasına müsaâde ediliyor. Bir başka ülkeye giden rejim düşmanı muhâlif, bir müddet sonra KGB'nin tatbik ettiği metodun kurbanı olarak hastahânelere düşüyor. Böylece Ruslar **«Biz demedik miydik, bu adam akıl hastası diye?..»** şeklinde bir propagandaya sarılıyor. İşte Sovyet Elçiliği'nin dağıttığı bültenlerde hikâyesi anlatılan L. Konstantinov adlı şahıs da, bu çeşit kurbanlardan biri...

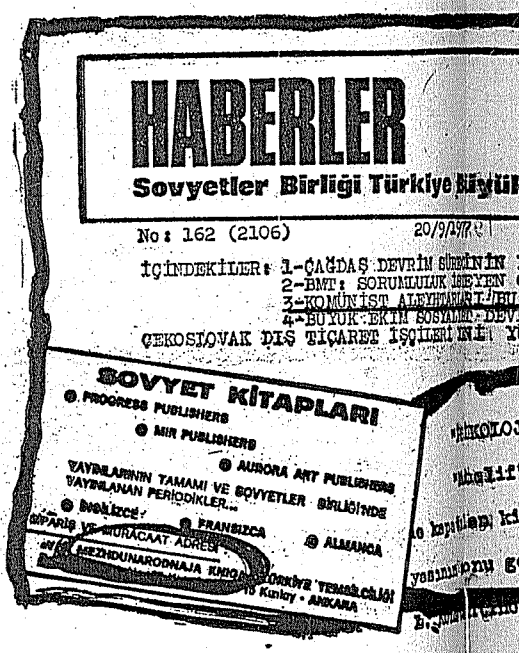

● Rus Elçiliğinin basına dağıttığı haber bülteni

Kızıl Çin, Moskova yarışta şimdilik geride

Sovyetler Birliği, Türkiye ile yaptığı kültür anlaşmasına dayanarak resmen büyükelçiliği vasıtasıyla komünizm propagandası yaparken, Çin böyle bir imkân olmadığı için propagandasını henüz Moskova ile yarışabilecek derecede yürütemiyor. Buna mukabil Kızıl Çin, Paris'de fransızca bastırıp dağıttığı propaganda neşriyatını Türkiye'de maocu olarak

az/öz

● Adâlet Partisi içerisindeki bazı masonların CHP ile koalisyon kurulması için çalışmalar yaptıkları ve bu maksatla hazırladıkları bir muhtırayı Süleyman Demirel'e verdikleri ileri sürüldü. Muhtırada Türkiye'nin dış münasebetlerinde birtakım darboğazlarla karşılaştığı, bunun için **«dost» (!)** ülkelerin tek çözüm olarak MSP'nin iktidardan uzaklaştırılmasını gördüklerine işâret edilerek **«Dostlarımızı üzmemek, Türkiye'yi Batı'dan koparmamak için yegâne çâre bir AP — CHP koalisyonudur.»** denildi.

● **Seçim arefesinin sinirli havasına giren Yunanlılar, Batı Trakya'da tedhişe başladılar. Batı Trakya'nın soy ve din kardeşlerimizle meskûn şehri Gümülcine'de çıkartılan hadiselerde, Yunan halkı jandarma ve polislerin takviyesinde müslümanlara saldırdı. Yüzlerce soydaşımızın yaralandığı hadisede, 1 kişinin vaziyetinin vahim olduğu öğrenildi. Kanlı saldırıyı Yunan gazeteleri «Bravo hıristiyanlara!» manşetleriyle okuyucularına duyurdu.**

● DİSK adlı solcu konfederasyonun belkemiğini teşkil eden Maden — İş Sendikası'na mensup işçiler DİSK merkezini bastı ve Konfederasyonun Başkanı Kemal Türkleri tartakladı. Bazı konfederasyon idarecilerinin de dövüldüğü hadisenin, Maden — İş'den bazı işçilerin atılmasının yol açtığı belirtildi. DİSK idarecileri hadiseyi ört - bas etmek isterken, baskıncıların da maocular olduğu ileri sürüldü.

● **TRT'nin başına yeniden Prof. Nevzat Yalçıntaş getirildi. Hükûmetin TRT Umum Müdürü tâyini mevzuunda kararnâmeleri imzalamayarak bu müessesenin sol borazanı olmasına tahammül eden Reisicumhur Korutürk nasılsa, Yalçıntaş'ın tayinine ses çıkarmadı. Prof. Yalçıntaş'ın Umum Müdür tayini vatandaşlar arasında memnuniyet uyandırdı. Bilindiği gibi. Prof. Yalçıntaş daha önce de Umum Müdür tâyin edilmiş fakat, Yalçıntaş beklediği hukukî muâmelenin hükûmet tarafından tamamlanmadığını ifade ile vazifeden istifa etmişti. Yalçıntaş'ın geçmiş tecrübeyle şimdiki vazifesinde daha da başarılı olacağı tahmin olunuyor.**

● **Japon Hava Yolları (JAL) uçağını içerisindeki yolcularıyla birlikte kaçıran komünist gerillalar, istedikleri fidyeleri aldılar ve Japon hapishânelerinde bulunan arkadaşlarını kurtardılar. Adlarına Japon Kızıl Ordusu» diyen gerillalar, karşısında Japon Hükûmeti çaresiz kaldı ve uçaktaki yolcuları kurtarabilmek için komünist gerillaların her isteğini yerine getirdi. Hattâ bu yüzden Japon hükûmeti 120 milyon lira tutarındaki fidyeyi bozuk para olarak ödemek için bütün dünyadan yüz dolarlık banknot toplamakta epeyce zorluk çekti.**

Masonlar «maskeli faaliyetini» hızlandırdı

Masonlar'ın Türkiye'deki faaliyetlerini Dahiliye Vekâleti'nin senelerden beri MSP'li Vekillerce idare olunması sebebiyle daha ziyade **«maskeli»** hüviyete soktukları anlaşılıyor. Masonların bu maksatla, bilhassa **«Lions»** ve **«Rotary»** adlarını taşıyan teşkilâtlara verdikleri ehemmiyeti artırmış bulunuyorlar. Nitekim, geçtiğimiz hafta Rotary İnternational adındaki beynelmilel teşkilâtın lideri sessiz sedasız Türkiye'ye geldi ve ileri gelen masonlarla temaslarda bulundu. Yeşilköy'de Türkiye'deki Rotaryenlerin idarî müşaviri olan Prof. Fahir Armaoğlu tarafından karşılanan Jack Davis'in ilk iş olarak kendilerine kanca atılan **«iş adamları»** ile toplantı yapması dikkati çekti.

"Papaz"ın idare

● Fâhişelerin liderleri kongrede konuş

Fahişeler devrim» di

Adlarına **«hayat kadını»** yakıştırması yapan fâhişeler Amerika'da bir papaz desteğinde adeta ayaklandı. Vaşington'u dolduran binlerce fâhişe, kendilerine **«sendika kurma özgürlüğü (!)** istedi. Ellerinde pankartlar, **«Tek yol devrim!»**, **Hayat kadınlara özgürlük..»**, gibi sloganlarla evvelâ yürüyüş daha sonra da kongre yapan fâhişeleri peşlerine takılan binlerce **«müşteri erkek»** takibetti.

Amerika'lı fâhişelerin halen kısaltılmış adıyla COYOTE denilen bir teşkilâtları var. **«Ahlâklı olmaktan vazgeçin»** manâsına gelen adıyla bu teşkilât, fâhişelere **«meslek erbabı»** olarrak resmen tanınmasını istiyor. Diğer bir istekleri de COY

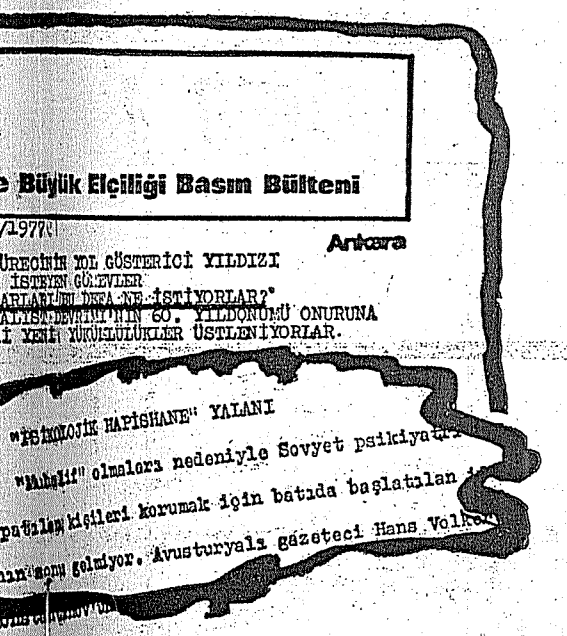
e Büyük Elçiliği Basım Bülteni

1977

Ankara

UREĞİNİN YOL GÖSTERİCİ YILDIZI

İSTEYEN GÖNÜLLER

ARLARI BU DEFA NE İSTİYORLAR?

ALİST DEVRİMİ'NİN 60. YILDÖNÜMÜ ONURUNA

İ YENİ YÜKÜMLÜLÜKLER ÜSTLENİYORLAR.

"PSİKOLOJİK HAPİSHANE" YALANI

"Mahkûm" olmaları nedeniyle Sovyet psikiyatr

patizan kişileri korumak için batıda başlatılan

anın konuşuluyor. Avusturyalı gazeteci Hans Volke

bültenleri ve gazetelere verilen ilân..

loskova ile yaptığı geride görülüyor!..

bilinen kuruluş ve gazetelere ulaştırmakla işini yürütüyor. Kızıl Çin'in son zamanlarda bilhassa Mao'dan sonra işbaşına geçen yeni kadronun komünistler üzerinde nüfuzunu kabul ettirmek için bir gayret sarfettiği anlaşılıyor. Çünkü, propaganda neşriyatında bol bol yeni idârecilerin resimleri ve son Çin Komünist Partisi kongresinden fotoğraflar yer alıyor.

dâresinde...

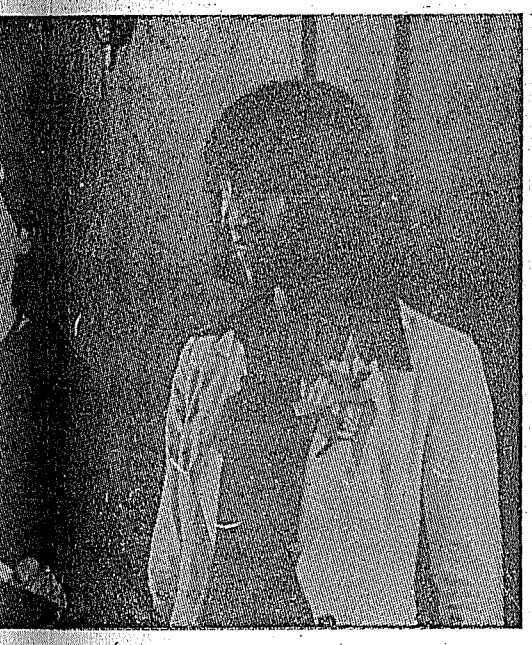

rede konuşurlarken...

er «tek yol diye bağırdı

TE'nin **«sendika»** hüviyetini alması. Fâhişeler böylece **«grev silâhına kavuşacaklarını»** ileri sürüyorlar.

Meselenin garip yanı fahişelerin kendilerine **«fahrî lider»** olarak seçtikleri şahsın bir papaz olması. Papaz De Pul Geneka, fahişelerin **«meslek erbabı»** olduklarını senelerden beri müdâfaa ediyormuş. Bu sebeble de fâhişeler aralarına aldıkları tek erkek o. Ayrıca COYETE'nin başkanı olan Margo St. James'in **«arkadaşı»** (!) Stanford Üniversitesi Profesörü de **«fahrî âzâ»** olan erkeklerden biri. Profesör, kongre vesilesiyle **«fâhişelik ekonomisi»** adlı bir de tez okuyarak fâhişe arkadaşlarına olan borcunu yerine getirdi.

Carter'a ulaştırılan görüş:

NATO'dan Çıkacağız

Çağlayangil'in götürdüğü mektub Beyaz Saray'ı telâşa verdi IMF yumuşadı...

Zamlar bütün ağırlığıyla milletin üzerine çökmüş vaziyette iken, alelâcele ve hükûmeti teşkil eden zevatın tamamının tasvibini almadan İMF'nin emrettiği istikâmette bir **«kur ayarlaması»** yani, fiilen % 10 nisbetinde Lira'nın değerini düşürüp devalüasyon yaptıktan sonra Amerika'ya giden Maliye Vekili AP'li Cihat Bilgehan'ın ABD idarecileriyle ve İMF selâhiyetlileriyle **«mutabakata»** vardığı açıklandı.

Aynı esnada Hariciye Vekili İhsan Sabri Çağlayangil de Amerika'daydı. Çağlayangil ise, **«Kıbrıs mes'elesi ve ona bağlı olarak ambargo mevzuu»** etrafında görüşmelerde bulunuyordu.

Bilgehan'ın aksine Çağlayangil'in memnun olduğu söylenemezdi. Müzâkerelerden sadece Çağlayangil değil, ABD idarecileri de memnun değildi.

Çünki, Yunan Hariciye Vekili Bitsios'un dediği gibi Türkiye'nin gerek Batı ülkeleri ve gerekse Yunanistan'la olan ihtilâfının esasını **«Kıbrıs'ta toprak mes'elesi»** teşkil etmekteydi. Bunun diğer ifadesi de **«tâviz»di. Yani Türkiye** Kıbrıs'da toprak tâvizi verirse ortalık güllük gülistanlık olacak, vermezse iktisadî abluka da, silâh ambargosu da devam edip gidecekti!..

Çağlayangil tâvizin aksine direktiflerle Vaşington'a uçmuştu. Dahası, Çağlayangil'in bu direktifleri bir yazı halinde Carter'e ulaştırılmış ve Beyaz Saray aldığı yazı üzerine bütün işini gücünü bir tarafa bırakıp, uzun toplantılar yapmıştı. Sızan haberlere göre Beya. Saray'ı telâşa veren yazıda şu görüşler yer almaktaydı : **«Türkiye'nin lâfta kalan dostluklar ve ittifaklar manzûmesi içinde kalmaya daha fazla tahammülü kalmamıştır. ABD'nin Kıbrıs mes'elesindeki Yunanistan'dan yana taraf tutucu tavrı değişmediği ve silâh ambargosu kaldırılmadığı takdirde Türkiye'nin parasını peşin ödediği silâhlar derhal teslim edilmemesi halinde müşterek müdafaa ittifakı içinde bulunması tehlikeye girecektir.»** Bunun mânâsı şuydu : Türkiye, istekleri yerine getirilmediği ve ihtilafın daha uzun zaman sürüncemede bırakılması halinde NATO'dan çıkmak kararındaydı.

Onun içindir ki; Amerika, hiç olmazsa İMF kanalından yaptığı baskıyı hafifletmek kararını alıyor, Çağlayangil'i **«diplomatik sözlerle doyururken»** Nevyork'daki Bilgehan'ı memnun edecek **«vaadlerle»** Türkiye'ye uğurluyordu.

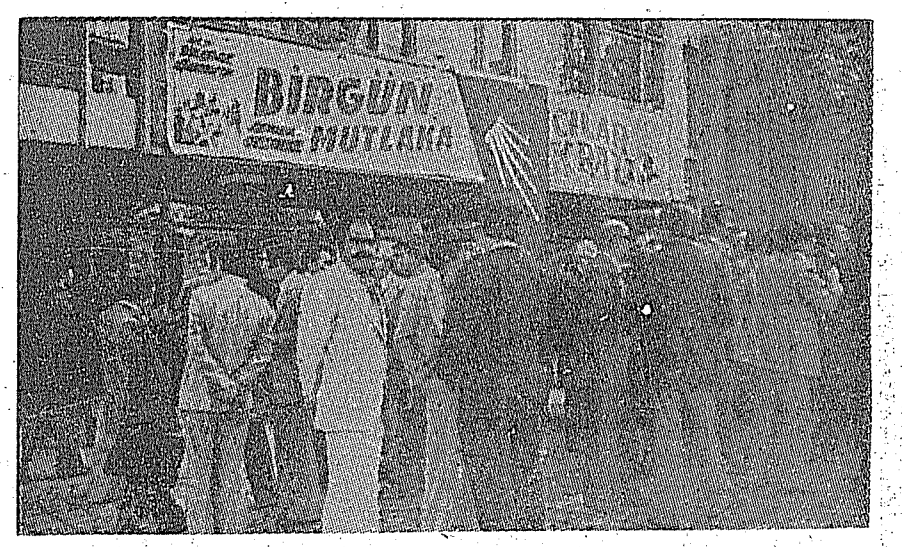

● **CHP küçük kurultayının toplandığı sinemanın afişinde şunlar yazılıydı. «Birgün mutlaka, Dolandırıcılar kralı...»**

CHP Küçük Kurultay'ı yapıldı

«Birgün Mutlaka, Dolandırıcılar Kralı»

Aşırı sol'dan sulandırılmış sola kadar Türkiye'deki her türlü sola kapılarını açmakla ünlü Derya Sineması, o gün için âdeta husûsî sûrette astığı film afişinde **«Bir gün mutlaka»** yazıyordu. Ama o afişin yanında ikinci film de çok mânâlı bir şekilde sırıtıyordu: **«Dolandırıcılar Kralı...»** Ve içeride CHP'nin **«Küçük Kurultay»ı** toplantı halindeydi. İlk gün Ecevit'in konuşmasıyla başlayan **«kurultay»** daha sonra basına kapatılmıştı. Gazeteler sadece Ecevitin konuşması ve içeriden sızan haberlerle başbaşa kalmışlardı. Yani tam mânâsıyla **«demokratik bir toplantı»** yapılıyordu.

Ve bu demokratik toplantının, gizli faslına şâhid olanlar da, dışarıda bekleşenler de ertesi gün mutlaka CHP Merkezine hâkim olanlarca kazanılacağını adları gibi biliyorlardı. Çünki, toplantıya dâvet edilenlerin nabızları çoktaaan yoklanmıştı. **(Sebil'imizin gazetelerden sütûnuna bakınız.)**

Gerçekten bu adıyla müsemma **«küçük kurultay»** Baykalcıların kıpırdanmasıyla başlamıştı. Baykalcılar ve onlara destek sâir muhâlifler halen CHP idaresini ellerinde bulunduranların seçim evveli ve sonrası takibedilen siyasetten şikâyetleri vardı. Ucuna kadar gelindiği halde iktidar olunamamıştı. Sebep ise idareye el koyan **«sulandırılmış solcular»** dı.

Ne var ki, muhalifler, başında Orhan Eyüboğlu ve Ali Topuz'un bulunduğu «sulandırılmış solcular diyerek itham ettikleri merkez idarecileri karşısında mağlûb olmaya mahkûmdular. Çünkü, **«kurultay»**ı teşekkül ettiren il başkanları ve heyetleri merkezden yana ağırlıklarını koyuyorlardı. Gerçi toplantıda bir **«delege»** valkıp **«Herkes getirdiği rey kadar»** konuşsun diye bağırıyordu ama, bu sesin çok cılız kaldığı görülüyordu. Hattâ Ecevit, azıcık dışı imâ ederek parti içindeki **«huysuzluklara»** sert çıkacak kadar havaya hâkim görünüyor ve Milliyet'e manşet olan **«Aşırı sağ ve sol, meşrûiyet kazanmak için CHP'ye geliyor. Yüzünüz tutsun bu KENELERİ sırtınızdan atın!»** diyordu.

Esasen bu sözler CHP'nin **«Dolandırılar kralı, Bir gün mutlaka»** film âfişlerinin altında yaptığı toplantıdan kalan tek şey oldu. Ve yorumları aldı yürüdü. Ecevit'in sözünü duyanlar : **«Yahu CHP demek kenelenmiş..»** dediler. **«İyi ama, aşırı sol keneleri hâdi anladık, aşırı sağdan CHP'de kim var ki?..»** diye sormaktan kendilerini alamadılar.

● TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Gıybet bataklığı

Dünya imtihanında bizi gâyeden uzaklaştıran illet. Sonsuzluk yolculuğunda bizi menzile eriştirmeyen âfet. İnsanın ağzını kan ile dolduran cehennem tası. Kabir azâbına götüren uğursuz klavuz... Gıybet.

Sevap tarlasının mümbit tohumlarını çürüten taşkınlık.

Kelebek kanadı gibi ince ve hassas müslümanın tiksinmemesi üzülmemesi için, peygamber eliyle ümmetin üstünde çekilmiş koruyucu yasak... Gıybet...

İslâm ulularından biri gıybet hakkında «Cehennem köpeklerinin yiyeceğidir» diyor. Çarpıcı bir tarif... Ve gerçek.

Gıybet edilen, hakkını helâl etmeyince, tövbe edilse de kabul edilmeyen, zina'dan daha ağır daha büyük günah.

Kimse hakkında, delilsiz kötü zan'da bulunmamak gibi en üstün ahlâkı emreden İslâm kâideleri, bize başkasından evvel kendi eksiklik, câhillik, günah ve hatâlarımızı görmeyi emrediyor. Kendini şeriat ipi ile bağlamayanların başkalarına bakacak zamanı mı olur. İslâmın ulvî nizamı içinde?

Kendini unutan, göklere nurdan iplerle bağlı iyilik yükünü «gıybet» bıçağı ile keser.

●

Cemiyetin gittikçe azan iç yaralarından biri «gıybet» dir.

Şiirîyetin kaybolduğu, estetik duyguların köreltildiği ulvî fikirlerin kapı dışarı edildiği, düşüncenin hor görüldüğü, kafaların çöp sepetine benzediği ve bunların sonunda ciddî atılımların, soylu hamlelerin, tesirli aksiyonların yapılamadığı toplumlarda, gittikçe pörsüyen ruh'tan boşalan yere «Gıybet» ufûneti dolar. İnsanların ruh tembelliğinin en açık ifadesi, zaman nimetinin «gıybet,» günahı ile elden kaçırılmasıdır. Teknoloji, insanoğluna rûhen yükselmesi, kültür ve medeniyette yeni adımlar atabilmesi için bol bol «boş zaman» armağan ediyor. İnsanoğlu, günlük zarûrî hizmetlerini, daha az zamanda ve daha pratik yollardan karşılayabiliyor. Her gün ortaya çıkan bir keşif, bir icad, bir vasıta, bizim daha müreffeh bir geleceğe hazırlanmamıza yardımcı olacak vasıfta görülüyor. Ama insanoğlu ne yapıyor? Allah'ın bahşettiği sayılı saniyeleri, dakikaları, saatları, günleri, ayları, yılları değerli bir ömrü, ulvî gâyelerden çok, süflî heveslerle, ideal hayattan çok aktüel pisliklerle, saâdeti bulmaktan çok felâketini aramakla geçiriyor. Yazık ediyor. Ömür nimetini «Gıybet» illeti ile kirletiyor.

●

Bugün, dünya huzursuz ve bunalımlı ise, araştırınız. Temelde «gıybet» mikrobunun binbir terkipli enzimini bulursunuz.

Bugün Türkiye'nin başı dertli ise, «gıybet» e ayırdığımız vaktin kemmiyet dehşetidir temeldeki sebeb.

Rüyalarımızı dolduran «gıybet» hayallerini de dahil ederseniz, günün yirmi dört saatında, ruhumuzun üstüne cehennem çekiçlerinin, şeytan balyozunun indiğini görürsünüz.

Yıllardan beri milliyetçi, dindar, mukaddesatına bağlı cephenin bir türlü adam olamayışının sebebini iyice düşünebiliyor muyuz? Küfrün yıkmağa cesâret edemediği değerlerimizi «gıybet» ile nasıl yıktığımızı biliyor musunuz? Bir kahve köşesinde, bir terzi dükkânında, bir taksi durağında, bir yurt kantininde ticârethanemizin tezgâhı başında, otobüs yolculuğunda, câmi bahçesinde, sokak köşelerinde ve daha acısı, en küçük bir günah'a mekân olmaması gereken evlerimizin çatıları altında, azılı dâvâ düşmanlarımızdan evvel, kendi öz kardeşlerimizi, dâva arkadaşlarımızı, çilekeş mütefekkirlerimizi, cefakâr yazarlarımızı, subaylarımızı, hâkimlerimizi, iktisatçılarımızı, talebe başkanlarımızı, öğretmenlerimizi, hülâsa içi hizmet arzusu ile dolu binlerce gönüldaşımızı nasıl kırdık nasıl «gıybet» ile hizmetini köstekledik, haberimiz var mı? Kaç arkadaşımız iftiralara, ithamlara kurban gitti? Kaç cevher sahibi genç, toplumdan yediği «gıybet» şamarı ile dâvadan kaçtı? Kaç mücahidimiz beş kuruşa muhtaç hale getirildi? Kaç elemanımız devlet kapılarında «gıybet» zulmü ile kovuldu?

Ve hâlen kaç kişi bu «gıybet» bıçağı ile, hâlâ doğranmakta devam ediyor, biliyor musunuz?

●

Artık sona ermelidir bu küfür yağmuru. Susmalı içimizdeki «gıybet» şeytanının orkestrası. Dinmeli damarlarımıza dolan «gıybet» illetinin sancısı. Dilimizi çimdikleyen zebani teması «gıybet» e vedâ etmeliyiz.

Artık bir helâllaşma devri başlasın. Af dileme, özür dileme devri. Helâllaşma'nın kutlu saâdetine erme devri. Kardeşlik duygularının çağlama devri. Nefs'lerin utanç ile ezilme devri. Kalblerin üstündeki «gıybet» paslarının kavlama, dökülme devri başlasın. Kendimizi mâzur göstermenin gizli şirkine sapmadan af dileyelim müslüman kardeşimizden, affedelim müslüman kardeşimizi.

Zina edeni recmediyor İslâm'ın gerçek kanunu. «gıybeti»i recmedelim sevgi ve saygı taşlarıyla. Hırsızlık edenin elini kesmemizi emrediyor gerçek hukuk. Dilimizin sevap çalan suçuna karşı, dilimizi sevgi ve saygı, bıçağı ile keselim. Lal olalım, eğer söyleyecek hayr sözümüz yoksa.

«gıybet» ebediyyen ufkumuzdan batsın!..

ortadoğu'dan

SAİD SAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

İşte bunun üzerinedir ki, 23 Mart 1948'de Amerika Hükûmeti Birleşmiş Milletlerdeki fevkalâde mümessili ağzıyla «*Filistin'in taksim edilmesi kararından feragat edildiğini*» ilân etme mecburiyetini duydu. Yine bu darbelerin tesiri altındadır ki, İngiliz Hariciyesi Mısır, Irak ve Suriye hükûmetleri nezdinde ehven-i şer diye, arap ordularının Filistin'e sevkini hem teşvik ve hem de istirham etme zaruretinde kaldı.

İngiliz Hariciyesi'nin bu teşviki üzerine Kahire'de toplanan arap hükûmetleri başbakanları, hariciye nazırları ve genelkurmay başkanları düşünüp danışmadan derhal müdahaleye karar verdier. Bu müdahaleye yegâne itiraz eden arap şahsiyeti çölün o yırtıcı arslanı Kral Abdülaziz El Sud oldu.

İngiliz Hariciyesi'nin bu tertibine hukuki bir dayanak olsun diye, arap devletleri genelkurmay başkanlarına da müşterek bir rapor yazdırdılar. Bu rapora göre yahudilerin hazırlanmış savaş kuvvetlerine karşı Filistinlilerin kendi başlarına mukavemet edemeyeceklerine göre, arap ordularının işe müdahale etmeleri zarureti ileri sürülüyordu. Halbuki Filistin halkı kendi imkânlarıyla kurmuş oldukları «*Mukaddes Cihad Gücü*» nün tecrübeli ilk hamlelerine karşı İngiliz desteğine rağmen yahudi tertibinin çökmeye başladığını bizim sağır arap ricâlinden başka duymayan kalmamıştı.

Filistin halkının savaş kudretini takdir edemeyen ve İngilizlerin kendilerine kurdukları muamerenin avakıbını idrâkten aciz olan bu arap ricâli en nihayet ordularını Filistin'e tahrike karar verdiler.

Bu arada Ürdün Emiri Şerif Abdullah da arap ordularına başkumandan nasbedildi. O da kendi hesabına Ürdün'deki lejyon kumandanı Brigedar Glob'a paşalık ünvanı tevcih ederek kendine genelkurmay başkanı yaptı.

Başta Ürdün lejyonu olmak üzere dört arap birliği ayrı ayrı ilerlemeye başladı. En kuzeyde Suriye müfrezeleri Taberiye istikâmetinde harekete geçtiler. Onu Irak müfrezeleri iki kol halinde tâkibettiler. Bunlardan biri *Bisan-Cenin* diğeri de *Nablus-Kelkiliye* istikâmetinde sahil müfrezesine doğru ilerlemeye başladılar. Mısır müfrezeleri ise güneyde *Ham-Yunis*'den hareketle bir kol sahil boyu, Gazze istikâmetinde Sedut, Süveydan ve Habrin'e çatallama olarak sokuluyor, bir kol da doğrudan Bir-Sabik'te Halil er-rahman'a doğru yol alıyordu.

Ürdün lejyonu ise Kudüs ve ona hemcivar filistinli mücahidler tarafından kendilerine istinadgâh yaptıkları stratejik yaylalara yahudilerden fazla filistin mücahitlerini kovalamak üzere yayılmaya başladıkları görülüyordu. Tam bu sırada arap orduları başkumandanı sıfatıyla Ürdün Kralı Şerif Abdullah tarafından çok garip bir emr-i resmî isdar edildi. Bu emre göre filistin mücadelesinin can damarı olan «Mukaddes Cihad Gücü» merkezi de ona bağlı bulunan bilcümle askerî teşkilâtın fesh ve ilga olunduğu ilân ediliyordu. Yine bu emirnâmede Filistin mücahitlerinin silâhtan tecridi taleb edildiği gibi Filistin dâvâsının ana merkezi olan Filistin Yüksek Hey'etinin temsil selâhiyetinin tamamen mülga olduğunu belirtiliyordu.

(Devamı var)

Üstad Said Şamil Bey'in gazetemizin ilk sayılarından beri devam eden bu seri yazısının geçen haftaki nüshasında bazı teknik sebepler yüzünden bir hayli karışıklıklar olmuş ve bundan dolayı aynı kısmı bir kere daha neşir mecburiyeti doğmuştur. Özür dileriz. SEBİL

Yakın tarihimizde

Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

KAYIKÇILAR KÂHYASI YAHYA REİS, ANKARANIN İSTİHBARAT MÜDÜRÜ KANDEMİR'E BAĞIRDI :

«İçimiz de casus istemiyoruz!..»

Kadir Mısıroğlu

36

Bir ara vâliliğe de vekâlet eden Sâmi Sâbit Karaman (Paşa) gerek Kahyâ ve gerekse Trabzon Müdâfaa-i Hukuk mensupları üzerindeki baskısını her safhada biraz daha şiddetlendirerek yürütmüş. Ve memleketin eşrâfı olan bu insanları dâimâ bir «*şakî*» ve «*mütegallibe*» gözüyle görmüştür. Kendisinin bahsi geçen hâtırâtı ve Kâzım Karabekir Paşa'nın Enver Paşa ve İttihat Terakki isimli eserine dercettiği vesikalar bu durumu açıkça ortaya koymuştur. Kendisi vilâyet dâhilindeki hareketlerinden bahsederken:

«Şehir içinde başta vilâyet makamı olmak üzere, vâki ziyaretlerim ve şehrin muhtelif semtlerindeki gezintilerim esnasında, nasıl teşekkül etmiş olduğunu bildirmiş olduğum taburun, ve daha doğru bir tâbir ile, haydut çetelerinin, çarşı ve pazarlarda, bazan da Trabzon meb'uslarından Ali Şükrü ve Hafız Mehmed beylerin peşinde, dolaşmakta olduklarını görüyordum.

Buraya muvâsalatımın galiba üçüncü gecesi idi ki, karargâhımın önünden, ellerinde meş'alelerle geçen bir cemm-i gafir: «Yaşasın serdar Enver Paşa!» feryadını ayyuka çıkarmıştı. Ben bu hâdiseyi ne görmüş, ne de duymuş gibi davrandım.

İlk işim Kâhyayı tevkife teşebbüs etmek oldu. Fakat bu arzettiğim geliş tarzından; belki de Enver'in kendi adresine yazmış olduğu mektubun ele geçmiş bulunduğunu öğrenmiş veya hiç değilse bundan şüphelenmiş olmasından, Kahyâ gizlenmişti. Onu ele geçiremeyince, hüviyetlerini tahkik etmiş bulunduğum —kardeşi de dâhil olmak üzere— belli başlı bir kaç yardağını tevkif ettirdim. Müdde-i Umûmîliğe de bir tezkere yazarak, Kâhya'nın hapishâneden çıkarttığı mahkûmların bir listesini istedim.

Bu birkaç yüz şâkinin hepsini birden yakalamanın kolay bir iş olmadığını takdir ettiğim için, bura Müdâfaa-i Hukuk'çularına muârız olan kimselerden müftü Mâhir ve Belediye Reisi Gazazzâde Hüseyin Efendiler de dâhil olmak üzere, bir heyet toplayarak bu şâkilerin en azılılarından sekizinin künyelerine işaret koydum.» (102) demektedir.

Bu zatlar O'nun ifâde ettiği gibi şâki ve mütegallibe olmamakla beraber hükümetçe âdetâ istenmiyen kimseler hâline gelmişlerdi. Bunun sebebi de Trabzon'daki nüfuzları ve Enver Paşa ile temasları idi.

Gerçekten Trabzon'da bir müddet «İstihbarat Müdürü» sıfatıyla bulunmuş ve M. Kemâl Paşa adına Enver Paşa'yı takip işiyle uğraşmış bulunan Kandemir'in başından geçen şu vak'a Kâhya'nın nüfuzu kadar Ankara hükûmetinin de Trabzon'da o zamanki otoritesizliğini ortaya koymaktadır:

«Vapurumuz Trabzon'a vardığı zaman ben, işinin başından kaçmış bir bahtsızın ıstırabını duyuyor ve «yerimde başka biri olsaydı, acaba ne yapardı» diyip durarak, ne olursa olsun bir yolunu bulup tekrar Batum'a dönmek azmimi tazeliyordum.

Enver Paşa'nın Batum'da bulunuşu, Trabzon'un o zamanki mûhitlerinde garip bir hava yaratmıştı. O günlerde Doğu'nun bir takım yerlerinde olduğu gibi, Trabzon'da da hükûmet içinde hükûmet vardı.

Bir derebeyi, bir türedi, bir bilmem ne Kâhyası peşine bir sürü gâfil takarak ortaya çıkıyor, kendisini milletin mümessili, devletin kurucusu sanıyor ve öyle satmak istiyordu.

Trabzon'un meşhur Kâhya'sı da bunlardan biriydi. Bu adam için yurdunu sevmiyordu diyemem. Fakat hükûmetin zaafından, ortalığın kargaşalığından faydalanarak çizmeden yukarı çıktığı ve karşısında «dur hemşerim, yeter artık, kendine gel»!. diyecek bir kuvvet de görmediği, hele pek de câhil olduğu için azıttıkça azıtıyor. Böylece «korkunç» hatta «zararlı» adam hâline geliyordu.

Bu kâhya, ilk defa Ankara'dan Trabzon'a gittiğim zaman bir gece maiyetiyle beraber bana gelmiş, palabıyıklarını burarak çetin bir münâkaşa açmış, sonra belinden eksik etmediği tabancasına davranarak, avazı çıktığı kadar bağırmıştı.

«—İçimizde hafiye istemiyoruz. İstihbarat müdürü ne demekmiş? Lüzumu yok burada böyle işin, gizli kapaklı işlerimiz varsa onlar bizim işlerimizdir. Ankara'ya değil ya, istersen Allah'a yaz, Trabzon, Trabzonlularındır. Daha var mı bir diyeceğin senin? Çık git memleketimizden, yoksa Vallahi yakarım adamı ben!»

Öyle bağırıp gittikten sonra, vaziyeti Trabzon'daki fırka komutanı Albay Rüştü Bey'e (sonraları general ve mebus olmuş, nihayet İzmir sûikasdı meselesinde istiklâl mahkemesi kararı ile idam edilmiştir.) anlatmış ve ondan şu cevabı almıştım:

«— Ne yapalım evlât!.. Bu gün Kâhya ile başa çıkabilecek bir vaziyette değiliz. Bu adam burada hâkimi mutlaktır. Suyuna gitmekten başka çaremiz yok. Zira isterse bütün kayıkçılara işlerini bıraktırarak hâriçle irtibatımızı keser ve bizi âdeta mahsur hâle sokabilir. Maamafih sana bir fenalık yapmaması için ben onu idâre ederim.»

İşte Enver Paşa daha Batum'a gelmeden evvel Trabzon'da böyle bir hava esiyordu. Şimdi ise bu hava büsbütün sertleşmiş âdeta, fırtına halini almıştı.

Enver Paşa'nın, Anadoluya geçmek için güvendiği bu hava ve bu Kâhya gibi adamlardı.

İşte bu Kâhya, bu defa — bizzat evime gelmeğe tenezzül etmeyerek— adamlarından birini gönderdi, ve bana şu emri tebliğ etti:

«—Derhal Trabzon'la alâkanızı kesip, buradan gidiniz!»

Bu emirde «asarım, keserim» lâfları yoktu, amma haddine düşmüşse «hayır» de bakalım.

Kâhya'nın bu emrini alınca evvelâ sinirlendim. Sonra, kendi kendime, «Tam zamanında gelen bir emir» diyerek karşımdaki elçiye döndüm.

«—Ağaya selâm söyle yarın olmazsa öbür gün, muhakkak Ankara'ya dönüyorum.»

O gece tekrar evime gelen ayni mûtemed, Kâhya'nın cevabından memnun olduğunu, hatta bir şeye meselâ paraya ihtiyacım varsa..» yardıma hazır olduğunu» söyledi.

Bu adamı, bir şeye ihtiyacım olmadığını bildirerek savdıktan sonra, bu defa hakikaten tehlikeli bir şekil almakta olan yeni yoculuğumu düşünmeye başladım. Bunun teferrüatını tesbit etmekle geçirdiğim o gece, gözlerimi bir lâhza bile yummadan sabahı ettim.

Kararım şu idi: Kâhya adamları ile harekâtımı kolladığı için, birden bire ortadan kaybolmak şüpheyi dâvet edebilirdi. Bu sebeple Ankara yoluna çıkar görünmek, yâni İnebolu'ya giden vapura girmek lâzım geliyordu. Ertesi günüde şansıma böyle bir vapur vardı. Eşyalarımı alarak ona binecek, vapurun hareketinden biraz evvel, emin adamlarımdan birinin kayığı ile, kimseye görünmeden, sahilin tenha bir noktasına çıkacak ve oradan hiç vakit geçirmeden tekrar —karadan— Batum yolunu tutacaktım.» (103)

---

(102) General Sami Sâbit Karaman- İstiklâl Mücâdelesi ve Enver Paşa, İzmit 1949 Sh. 36-37

(103) Kandemir - Enver Paşa Türkistân'da İstanbul 1945 Sh. 78. vd.

GAZETELERDEN

CHP'deki kaynaşmanın ilk raundunda son durum:

"Sulandırılmış solcu,, tayfası farklı gâlib 33-24

«Herkes CHP'nin peşinde...» diyor, Milliyet'in posbıyıklısı Hasan Pulur; ama bu peşinde oluş bu defa «umud» hikâyesi yüzünden değil, «itekim peşinde oluşu «saklambaç oyunu» ile izah ediyor. Devamı ise şöyle:

«Diyelim ki bulduk!

Girmediğimiz delik, çıkmadığımız ağaç, dalmadığımız bodrum, kömürlük kalmadı da CHP'yi bulduk.

Sonra ne olacak?

Sanki bir işe yarayacak!

Hükümet davulu elinde ortalıkta gümbür gümbür gümbürderken, günde sekiz posta televizyona çıkarken sanki bir işe yaradı da, bundan sonra bir işe yarayacak!

İsmet Paşa'nın âhir ömründe Sunay için dediği gibi:

— Şimdiye kadar ne yaptı ki, bundan sonra ne yapacak?

Bir süre önce «İktidar olmadınız, bu gidişle muhalefeti de beceremeyeceksiniz!» dediğimiz zaman kıyamet kopmuştu:

— Sen görürsün!

— Neyi

— Muhalefeti!

İşte görüyoruz, mal meydanda, mostrası ortada...

Genel Başkanı ara bulasın..

Türkiye'nin işlerini halletti, sıra Danimarka'ya geldi.

Genel Sekreter bir alem!

Suyuna tirit misali, gün aşırı efkâr-ı umumiyeye açık mektup yazıyor.

Diğerlerine gelince herkes post peşinde.

«Umudumuz!» lafı duvarlarda kalmış.

Manzara-ı umumiye böyle olduktan sonra CHP'yi bulup da ne edeceksiniz.

Üstünüze afiyet başka derdiniz mi yok!

O halde bırakın CHP'nin yakasını..

Zaten tek tek görüştünüz mü CHP'liler de aynı havada...

— Uğraşmayın bizimle! diyorlar.

Hepsi kendilerine göre bir iş tuttırmuş gidiyorlar.»

(29.9.1977, Milliyet)

Hasan Pulur, CHP'lilerin - tabii milletvekili ve senatörlerin - kendilerince bir iş tutturup gitmeleri üzerinde izahat da veriyor. Tebrikçilik yapanlar, şiir yazanlar gibi. Havalar soğuduğundan Istanbul otellerinde Boğaziçi'nin serin sularına dalanlardan, Bodrum'da, Avrupa'da tatil yapanlardan söz edemiyor. Fakat, bir gerçeği işaretliyor: CHP'li meb'uslar milletin verdiği vazifeden başka **«kendilerine göre bir — sürü — iş tutturmuş gidiyorlar.»**

Bu işler arasında bilhassa **«kavga işi»** iş edinilmiş, parti içindeki **«sulandırılmış solcularla», «susuz solcular»** arasındaki kavga... CHP'de görünürde kavgacıların gurupları böyle izah edilebiliyor. Topuz'un (Sebil'in geçen sayısında okuduğunuz) beyânatından da anlaşılacağı üzere **«Sulandırılmış solcular»** CHP'nin Merkez-i Umûmîsine hâkim olanlar. **«Susuz solcular»** ise suyun kaynağına dışarıdan bakanlar, testisi elinde bekleyip yaklaşamayanlar. Ama bekleşenler, yâni muhâlifler (susuz solcular) da bir gurupdan ibâret değil. Baykalcı'sı var, Kırıkoğlucu'su var, Gençci'si var... Bölük bölük...

Taraflar, 1 Ekim'de toplanan **«Küçük Kurultay»** evveli CHP teşkilâtında mekik dokudular. **«Taban'ın nabzı»** nı yokladılar. Ne türlü bir şerbete ihtiyaç var, araştırdılar. Daha doğrusu kendi şerbetlerine göre nabız aradılar. Cumhuriyet de bu arayışa katıldı. Neticeleri, **«kurultay»** a çeyrek kala tefrika etti. Hülâsası şöyle:

ANTALYA : Avukat olan 29 yaşındaki Gürkut Acar adındaki İl Başkanının Baykalcı bir zihniyete sahib olduğu anlaşılıyor. Merkezi Umûmî tâifesine muhâlefet ettiğine göre **«susuz solcu»** takımından. Erkenden erken seçime gidilmesine, 213'ü yakalanmasına rağmen iktidara yaya kalınmasına bozulmuş. Doğru dürüst muhalefet bile yapamadıklarını **«morallerinin bozuk olduğunu»** söylüyor : (1—0)

ERZURUM : «Fırsat bu fırsattır..» diyen fırsatçı bir yorgancı olan İl Başkanı Mustafa Eyüboğlu, hem 49'luk yaşı ve hem de soyadı ile Merkez-i Umûmîci olduğunu vesikalandırıyor. Besbelli **«sulandırılmış solcular»** dan yana olduğu.. (1—1)

İÇEL : (MERSİN) : Alın bir 50'sini aşmış daha.. Yaşı 56 işi Tüccar! Abdurrahman Terzili Şek-şüphe yok, merkez-i umûmîci. **«Sulandırılmış solcular»** kanadından.. (1—2)

ELAZIĞ : Bu da 50'sinde olanlardan. Öğretmen emeklisi Şükrü Kaçar. Merkez-i Umûmî'yi **«olumlu»** karşılıyor. Az tadilâtla **«yeni hüviyet»** isteyenlerden. (1—3)

ESKİŞEHİR : 28 yaşındaki Avukat İl başkanı Aydın Güngör, siyâseti iyi öğrenmişe benziyor. Ettiği lâflar muhâliflerin işine yarayacak cinsten değil. Merkez-i Umûmîciler bu yüzden kârlı sayılabilir. (1—4)

(Şimdiki vaziyet sulandırılmış solcuların lehine. Galiba susuz solcular tâifesi hezimete uğrayacak. (1—4) netice ile devam ediyoruz.)

VAN : Nakliyeci Suphi Türkoğlu ilkmekteb mezunu ama, avukat olan il başkanlarından daha iyi siyâset yapıyor. Şu kontenjan ve veto işlerine çok kızmış. Lâkin merkez-i umûmînin muhâlefet siyâsetini destekliyor. Susuz Solculara nakliyeci Suphi'den hayır yok. (1—5)

KONYA : Mehmet Çelen 40'ında bir tüccar. Merkez-i umûmî'den şikâyeti yok **«önerisi»** var. (Vaziyet yarım düzine oldu: (1—6)

MANİSA : 28'lik avukat Erdoğan Yetenç, **«Ah keşke kabûl etseydi de MSP ile koalisyon yapabilseydik»** diye dövünenlerden. Merkez-i Umûmi bu işe n'apsın suçu yok. diyenlerden (1—7)

BİNGÖL : Eski meb'uslardan Arif Hikmet Yurtsever'in **«canı yanmışlardan»** yani Meclis'e hasret kalmışlar-

İNCİLER..

KUŞKUSU VARMIŞ

«CHP yönetiminin 5 haziran seçimlerinden önce ve sonraki izlediği politika konusunda ciddi görüş ayrılıkları ve bu politika böylece sürüp giderse, geleceğe dönük kuşkularım vardır. CHP'nin geleceğiyle ilgili kuşkularım vardır. O nedenle Türk demokrasisinin geleceğiyle ilgili kuşkularım vardır.»

(Halûk ULMAN, — Istanbul Milletvekili — Muhâliflerin Baykalcı gurubundan...)

SİYÂSETSİZ!

«Parti bir yandan uzun perspektifle iktidar yolu üzerindeki engelleri görüp, göstermek durumundadır. Diğer yandan yakın perspektifle günlük yaşantımızda karşılaştığımız sıkıntıları ve engelleri ortaya çıkarıp pratik çözümler önermek ve çözümlemek zorundadır.

Sonuç olarak sağlıklı bir değerlendirme ile denebilir ki, bu dönemde bir siyasetsizlik içindeyiz.»

(Süleyman GENÇ, — İzmir Milletvekili — Muhaliflerin kendi adını taşıyan gurubundan..)

TEMİZLİK!..

«Bugünkü genel merkez yöneticileri —hiç değilse kimileri—, CHP içindeki karşıtlarını temizlemek hevesindeler... Bu, yanlıştır, yararsızdır, halk yığınlarını kızdırıcı bir girişimdir. Bırakın, parti üyeleri versin oylarıyla kararlarını... İstediklerini seçip göreve getirsin. Bu kadarcık bir demokratik hakkı çok görmeyin partinizin üyelerine!»

(Oktay Akbal, meb'us olamamış bir yazar.)

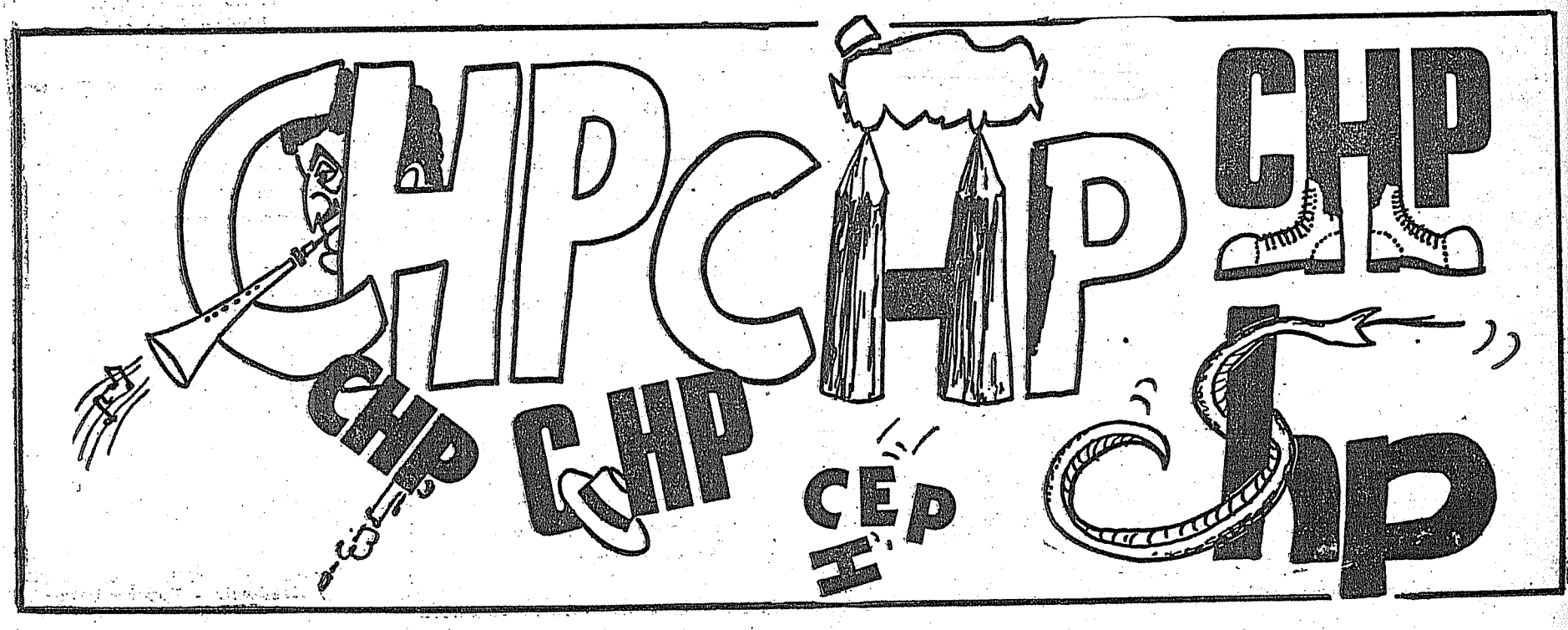

dan olması hasebiyle CHP merkez-i Umûmîsine kırgın olduğu sanılabilir. Sanmak bir tarafa Yurtsever, merkez-i umûmîye'yi yeterli bulmuyor. (2—7)

ÇANAKKALE : Yıldızından yeni soyunmuş emekli asker İsmail Ülkü 57 yaşında. Merkez-i Umûmî'nin hangi şartlar altında iş gördüğünü bilmiyor ki, muhâlefet etsin! (2—8)

URFA : Nafiz Şansal. Bu da avukat il başkanlarından. Tartışmadan yana olduğunu söylüyor. O halde muhâlifler kendi hanelerine bir çizik çekebilirler .(3—8)

BURSA : Emekli subaylardan 43 yaşındaki Yılmaz Akkılıç'ın merkez-i umûmîcilerden yana olduğu anlaşılıyor. (3—9)

KÜTAHYA : Susuz solcu takımı sağlam bir eleman olarak görebilir il başkanı Halit Fener'i. 50'lik bir ziraatçi, ama, merkez-i umûmî'nin çalışmalarını apaçık tenkid ediyor, «pasif» diyor. (4—9)

ISTANBUL : Merkez-i Umûmîcilerin has adamı Aytekin Kotil. Has ve as adamı. (4—10)

GAZİANTEP : Züccaciyeci Asım Meriç'in «susuz solcular»ı memnun edeceği şüpheli. Merkez-i umûmî'den memnun çünkü.. (4—11

ADANA : Hızarcı Burhan Özkara hem muhtar hem il başkanı. Susuzlar takımı kendisini kazanabilir. (5—11)

HATAY : 57'lik Sabahattin Ezer, merkez-i umûmîyecilerden yana besbelli.. (5—12)

AĞRI : Müteahhit Aydın Türkmen, merkez-i umûmî'nin «birçok hataları olmuştur» diye bağıranlardan. Susuzlar tayfası sevinebilir. (6—12)

SİNOP : Avukat Galip Ergül'ün susuzlar takımının yanında yer alması beklenebilir. (7—12)

KIRŞEHİR : Avukat Yaşar Yükselen, merkez-i umûmî'nin korkulu rüyâsı olabilir. Susuzlar takımı yaşadı gitti.. (8—12)

ÇORUM : 49'undaki Halil Taşkaldıran'ın kazan kaldıranlara yardımı olabilir mi?.. Bu susuzlar tayfasının gayretine bağlı. Az gayretle olur gibi bu iş.. (9—12)

SAMSUN : Tüccar Sırrı Soytoprak, Ecevit'i bile tenkid ediyor. (10-12)

TEKİRDAĞ : Burhan Karaevli, merkez-i umûmîcilerin güvenebileceği biri (10—13)

UŞAK : Ömer Halis Akın, mesleğim derken «işçi» sıfatını daha güzel bulanlardan. Merkez-i umûmî ondan hayır beklemesin, çünkü Ecevit'in bile «yanıltıldığı»nı söylüyor. (11—13)

BOLU : İl Başkanı avukat Yener Dandakçıoğlu, merkez-i umûmîci. Hatalar yapıldığını kabul ediyor ama bunu susuz tayfasının söylediği gibi söylemiyor. (11—14)

ORDU : Yine avukat olan il başkanı 31'indeki Rahmi Güner, konuşmuyor ama, merkez-i umûmî ondan fazla şey beklememeli.. (12—14)

MALATYA : «Bekle - gör» siyaseti isteyen il başkanı Ahmet Özalp'ın Jonssonu iyi tanıdığı anlaşılıyor. Merkez-i umumîci, hem de katıksız.. (12—15)

MUĞLA : «Gazeteciyim» diyen il başkanı Tufan Doğu'nun muhaliflerden olduğu söylenebilir. (13—15)

DİYARBAKIR : 40'lık sürveyan Ali Bayraktar'ın dediklerine bakılırsa merkezilerden yana olduğu anlaşılıyor. (13—16)

BİTLİS : Müteahhid Mehmed Gebeloğlu, partinin «yılgınlıktan kurtulmasını» istiyor. Uslûbu merkezcileri sevindirir cinsten değil (13—16)

SİİRT : Cevdet Aydın hesabını kurultayda görecek olanlardan. Merkez-i umûmîciler boşuna umutlanmamalı.. (14—16)

TRABZON : Tüccar Ertuğrul Atakan, merkez-i umûmîci.. Halinden ve hallerinden pek memnunmuş. (14—17)

KIRKLARELİ : İl başkanı İrfan Gürpınar, Trabzon'daki tüccar gibi düşünmüyor, merkezcilerin canı sıkılacak demektir. (15—17)

(Farkındaysanız, taraflar arasında sadece 2 fark var.. Ve vaziyet merkez-i umumicilerin lehine..)

K. MARAŞ : İnşaat mühendisi il başkanı Mehmet Parlakyiğit'in merkez-i umûmîcilere yakın olduğu anlaşılıyor. (15—18) (Fark üçe çıktı)

ADIYAMAN : Köy Enstitüsü mezunu Abdullah Ünal, kesinlikle merkez-i umûmî'den hoşnud olmayanlar safında. (16—18)

ISPARTA : Süleyman Bey'in memleketinde CHP'nin il başkanlığını yapan Yüksek Mimar Kemal Çağlar'ın merkez-i umumi'ye kök söktüreceği belli oluyor. (17—18) (Haydi, az kaldı fark bire indi..)

KOCAELİ : «Esnaf»mış il başkanı Necdet Bağcı. Merkez-i umumi'den memnun görünüyor. (17—19) (Yine fark 2 oldu)

ANKARA : Mühendis Ali Dinçer'in uzun lâfının hülâsası : Merkez'den memnun. (17—20)

BİLECİK : Avukat il başkanı Murat Karamehmet, merkez-i umûmîciler tarafından canı yakılmışlardan biri «Bizimle uğraşılacağına, sürtüşme sürdürüleceğine, gidin dışarıya karşı uğraşınızı, savaşınızı verin»diyor. (18—20

SIVAS : Şaban Sönmez merkez-i umumicileri kara kara . düşündürecektir. Susuzlar takımı sevinebilir: (19—20)

SAKARYA : Zaten hep arada tek fark kalınca böyle oluyor: Nakliyeci il başkanı Osman Avcı da merkez-i umûmîci.. ve vaziyet (19—21)

AYDIN : Bir Köy Enstitüsü mezunu daha.. Adı Yusuf Kara ve merkezcilerin yanında. (19—22)

DENİZLİ : Buradaki avukat il başkanı Mehmet Suna da merkezdekileri kifayetsiz buluyor. Böyle olunca muhaliflerin hanesine bir çizik daha eklemek icabediyor. Vaziyet : (20—22)

BALIKESİR : Muhasebeci Davut Bey'in (Abacıgil) idaresindeki CHP İl teşkilâtı'nın merkez-i umûmîden memnun olduğu belli. (20—23)

KASTAMONU : Abdülbaki Murtazaoğlu, merkezcilerin kadrosu içinde görülüyor. (20—24)

TOKAT : Emekli memur Salim Mirzaoğlu da merkezcilerden. (20—25)

BURDUR : Ali İhsan Kılıç'ın te-

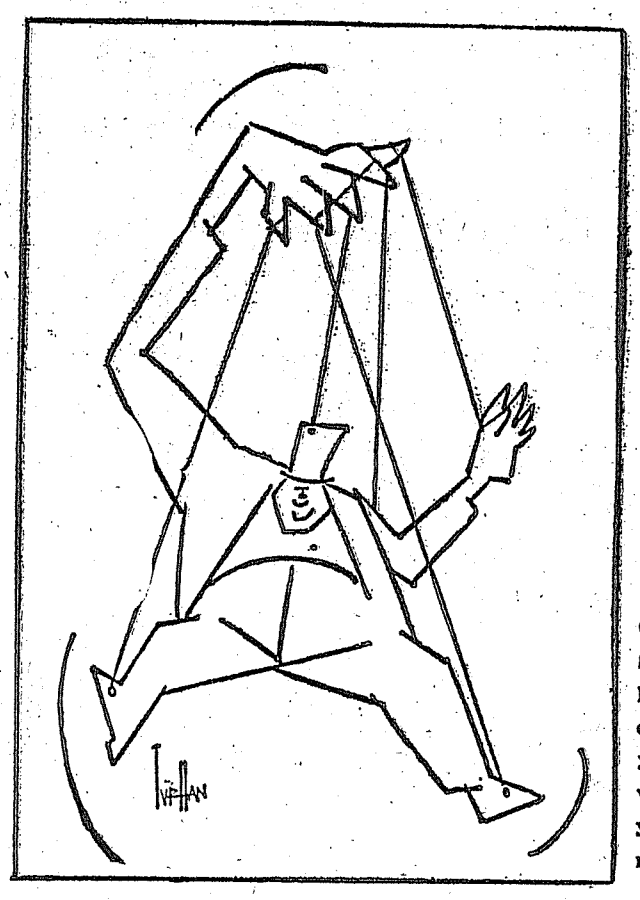

● Cumhuriyet gazetesi CHP'deki kaynaşma ile alakalı olarak yaptığı nabız yoklamasına yer verdiği sayfada yandaki karikatürü de neşretti.

mayülü muhaliflerden yana (21—25)

EDİRNE : Serbest muhasip olan Güngör Mazlum «memleket çapındaki işler için» merkezin beyanat vermeyi yasakladığını bu sebeple de sustuğunu söylüyor ama, bu üslûb onun iyi bir merkezci dostu olduğuna yorumlanıyor. (21—26)

AFYON : Diş hekimi olan Ertuğrul Oğuz'u muhaliflere yakın kabûl edebilirsiniz. Bakalım kim kimin dişini sökecek?.. (22—26)

MUŞ : Gâliba CHP de avukatlardan geçilmeyecek yakın zamanda. Muş İl başkanı Cengiz Çetin de avukat ve besbelli hızlı bir merkez-i umûmîci. (22—27)

RİZE : Son akaryakıt zamlarıyla —solun iddiasıyla— işi iş görünen akaryakıt bayii Batur Morgül il başkanı. Tek kelimeyle merkez-i umûmîci. (22—28)

ZONGULDAK : Eski sendikacılardan (ağa mıydı acaba?) Ahmet Baş il başkanı. O da merkezden yana. (22—29)

GÜMÜŞHANE : Murad Ötekin, avukat (İyi mi?) Bi'şiler diyor ama, kimden yana kesinlikle belli olmuyor. Ama muhâlifler rengi belli olmayanları umûmiyetle kendi hânelerine yazıyorlar. (23-30)

MARDİN : Metin Yıldızoğlu da avukat ve merkezden yana. (23—31)

YOZGAT : Ümid Özkan (n'apalım) o da avukat ve merkezden yana. (23—32)

NİĞDE : Ahmet Oğuz Özmen (eeee!) işte o da avukat ve muhâliflere meyilli. (24—33)

Kesin vaziyet :

CHP Merkezi'ni «sulandırılmış solcu» diye itham edenler yani «susuz solcu» takımı : 24

«Sulandırılmış solcu» ithamına mâruz kalan CHP merkez-i Umûmîcileri : 33

Oyun neticesi : Merkez-i Umûmîciler farklı gâlib!

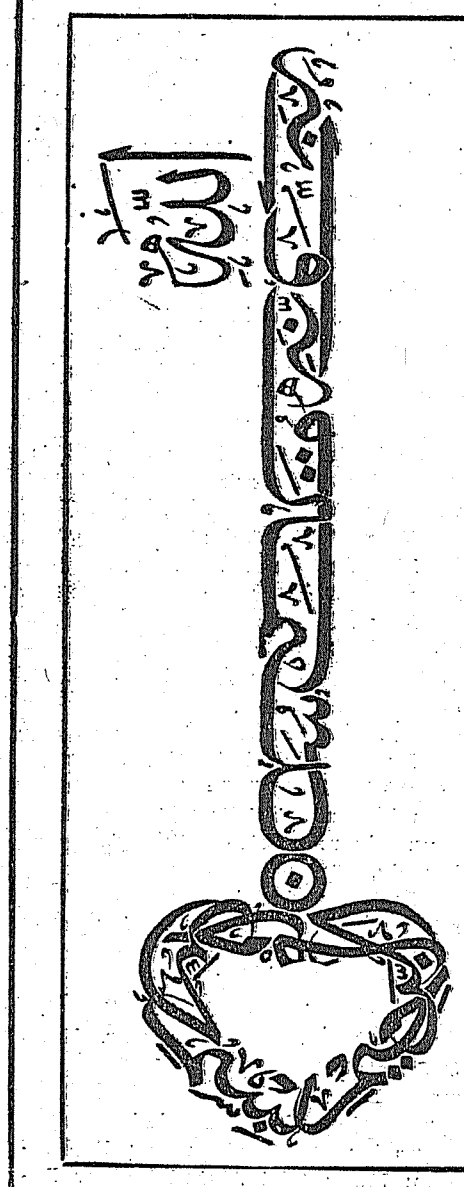

Piyasaya arzedildi

Gazetemiz Sebil tarafından abonelerine gönderilen ve büyük alâka ile karşılanan Hattat Yusuf Ergün tarafından anahtar şeklinde meşkedilen besmele tablosu, bilindiği gibi çok renkli ofset baskı tekniği ile hazırlanmış nefis bir eserdir. Beheri 7,5 liradan piyasaya arz edilmiştir. Toptan fiyatı 5 Liradır.
Sebil Yayınevi PK. 808 ISTANBUL adresinden temin edilebilir.

başyazı

(Devamı 3. Sayfada)

pek de mantıksız ve uzak görünmeyebilirdi. Ancak ne AP başvekilliği CHP'ye kaptırmak ister ve ne de CHP daha fazla milletvekiline sahip olduğu halde, hükûmet içindeki bu en yüksek idâre makamının AP'de kalmasını izzetinefsine yedirebilir.

Şimdi yerli ve yabancı bütün siyonist - materyalist gruplar, bu engele bir çâre bulmaya çalışmaktadırlar. Türkiye'nin kendilerinin rahatça aş oynatabilecekleri bir saha olmaktan çoktan çıkmış bulunduğu gerçeğinden gâfil olan bu İslâm düşmanları için AP - CHP koalisyonu âdeta «bir eski sevda» dır, Onu yüreklerinden bir türlü söküp atamamaktadırlar!

Kadir Mısıroğlu

أفلح من زكاها وقد خاب من دساها

40 HADİS

7

EFLÂHA MEN RÜZİKA LÜBBEN

Hadisi Şerif

Meâl-i âlisi :

Akıl ile Rızıklanan Kurtuldu

TÜRKÇE'YE SÛİKASD İSLÂMA SÜİKASDİN BİR CÜZ'ÜDÜR...

LİSAN İNKILÂBINDA CÜHELÂ MÂRİFETLERİ

Kadir Mısıroğlu

— 5 —

Türkçe'yi asırlardan beri kazandığı ifâde inceliklerinden soymak ve onu islâmî mefhumları ifâde edemez hâle getirmek isteyenlerin büyük bir acelesi vardır. Âdetâ bir an önce dilimizin malı olmuş arapça asıllı kelimelerden kurtarmak (!) maksadıyla her önüne gelenin kelime uydurmasına cevaz verilmiştir. Hatta, cevaz şöyle dursun resmî imkânlarla bu yol ve uslûb teşvik edilmiştir, denilebilir. Buna dâir tatbiki misalleri ileride ele alacağız. Burada şunu ifâde etmek isteriz ki, Türkçe'nin mâruz kaldığı bu İslâm'dan uzaklaştırma ihâneti onun aynı zamanda ve mücerred ifâde kaabiliyet ve imkânlarını da daraltmıştır. Bu itibarla buna **«Türkçe'yi Kısırlaştırma Hareketi»** demek daha doğru olur. Bu kısırlaştırma çeşitli şekillerde tezâhür etmektedir:

1. Lisanımızda ana istikameti itibariyle tek olduğu zannedilen bir mefhum, ona yakın olan birçok diğer mefhumlara âid lâfızların reddedilmesiyle teke irca edilmekte ve bu tek mefhum için de kabaca bir kelime uydurulmaktadır. Bu sûretle uydurma yeni kelimenin hangi mefhuma tekabül ettiğini tayin ekseriya imkânsız bir hâle gelmektedir. Bunu misallerle ifâde edelim.

Bugünlerde uydurulan kelimelerden biri de **«karşın»** dır. Bu kelime bazan **«mukabil»** bazan da **«rağmen»** yerine kullanılmaktadır. Şimdi hangi lisan mütehassısı çıkıp da bu iki mefhumun aynı olduğunu söyliyebilir? **«Mukabil» ve «rağmen»** kelimeleri arasındaki incelik, **«karşın»** kelimesinin uydurulup ikisinin birden yerine ikame edilişiyle ortadan kalkmıştır.

Aynı şekilde **«zorunlu»** uydurması da hem **«zarûrî»** ve hem de **«mecburî»** kelimelerinin yerine kullanılmaktadır ki, bu iki lâfzın aynı mefhuma tekâbül etmedikleri âşikârdır. Soba kurumundan alınmış olmak ihtimali bulunan **«Kurum»** culara sormak isteriz. **«Anımsamak»** dedikleri zaman **«yâd etmek»** i mi, yoksa **«hatırlamak»** ı mı kasdetmektedirler? Bir başka misâl Türkçemizde öteden beri **«rüyâ»** mukabili olarak kullanılmakta bulunan **«düş»** kelimesidir. Bu kelime **«düş görmek»** tarzında tam rüyâ karşılığında kullanıldığı gibi **«düş kırıklığı»** tâbiriyle **«hayâl»** karşılığında da kullanılmaktadır. Ruyâ ile hayâl arasında uzak da olsa, bir münasebet bulunmakla beraber, bunların her ikisinin aynı mefhum olduğunu söylemeye imkân var mıdır? Bizim bildiğimiz **«sukut-u hayâl»** yahud **«hayâl sukutu»** tâbirlerinin yerine ikame edilmek istenen **«düş kırıklığı»** uydurmacasındaki **«düş»** ü **«ayâl»** den başka türlü telâkkiye imkân olmadığına göre, bütün bu kabil kelimelerle lisanın ne kazandığını izah edebilecek bir dil donkişotu varsa beri gelsin.

Misaller hiç şüphesiz bu saydıklarımızdan ibâret değildir. Fakat **«Ârif'e târif gerekmez»** müteârifesine güvenerek bahsi uzatmıyoruz. Sâdece bir **«savaş»** kelimesinin **«harb, muhârebe, cidâl, mücâdele cihad, mücâhede ve cenk»** gibi yedi ayrı lâfız ve mefhuma tekabül etmek üzere ısrarla kullanıldığını hatırlatmak lisanda mâruz kaldığımız kısırlaştırma ve karışıklığı anlamak için kâfidir,

(Devamı var)

عجبت عجبا ولا عاد لا يتعجبوا

İslâm yazısına dair

Latin Harfleri mes'elesi ve neticesi

Sadık ALBAYRAK

— 6 —

Bunun üzerine Meşihat Dairesi Dâhiliye Nezareti'ne şu tezkereyi yazdı:

«6 Şevval tarihli ve 115 sayılı tezkereye cevabtır:

«Bektaşilik ve Lâtin Harfleri mes'elelerine karşı dinî ahkâmın halka anlatılması zımnında ihdasına lüzüm gösterilen vâizliklere Müstehikkin-i İlmiye tertibinden tavzîf edilen 32 zat ile sâir mahallî ulemâdan intihabı münâsib ve bu mühim vazifeyi ifaya hakkıyle ehliyetli olanların sür'atle bildirilmesi lüzumu Şurâ-i İlmiye ifadesiyle, telgrafla Kosova, Manastır ve Yanya vilâyetlerine bildirilmiştir.»

İşte Lâtin harfleri ve Bektaşilik hakkında halkı tenvîr etmek için tavzîf edilen bu 32 kişi aşağıdaki ulemâdan teşekkül etmiştir:

Kosova Vilâyetinde:

Yakova ulemâsından Hasan Hüsnü, Ali Mürtezâ, İştib ulemesandan Aldullah, Prizren'den Süleyman, ve Rüstem, Avlonya sabık müftüsü Priştineli Ahmet, Geylanlı müderris Hacı Hüsnü, Priştine ulemasından Sabit, Priştinede müderris Hamdî, Kalkandelen'de müderris Abdullah, Taşlıca'da müderris, Prizren ulemasından Azîz, Kalkandelen ulemâsından Mehmed Bedâhed, Yakup, Üsküb ulemasından Hacı Şaban, Velçetrin ulemâsından Hacı Şevket, Üsküb ulemâsından Şeyh Kadrî ve Nebî, Priştine ulemasından Nazîf Hilmî, Yakovalı Hâfız Yusuf Ziya, Gosine'de müderris Abdullah Efendiler.

Manastır Vilâyetinde:

Debre ulâmâsından Celâl, Resnede Yeni Medrese müderrisi Zekeriya, Seriçede müderris Ahmed, Alasonya'da müderris Ömer Hulusî, Pirlepe'de müderris Hafız Eşref, Manastırda müderris Pirlepeli Hâfız Mersin, Debrede müderris Ahmed İsmet ve Şâkir, Kırçova'da müderris Hüseyin Hilmî ve Hâfız Yunus Efendiler.

Yanya Vilâyetinde:

Margiliç kazasında müderris Hüseyîn Efendi.

Bu şekilde bu iki cereyanın önünü almak için devletçe tedbir alınmıştır. Bu vesika bize, lâtin harfleri hareketinin bize Batıdan gelme bir cereyan olduğunu göstermektedir.

Bu sırada devletin sâir müesseseleri gibi kültürünün temelini teşkil eden harf meselesi de Batı Kültürüne karşı bir mücâdele şekline girmiş oluyordu.

Lâtin harflerinin, kendi harflerimizin yerini alması için yapılan çalışmalar yanında bir de kendi harflerimizin islâhı için çalışmalar yapılmıştır. Bu islâh meselesi İstanbul'da, Kazan'da ve Orenburg'da ele alınmıştır. Hattâ 3 Şubat 1327 (16 Şubat 1912)'de Osmanlı Dârü'l-Fünûn'unun büyük konferans salonunda **«Harflerimizin İslâhçıları»** bir kongre akt ettiler. Başkanlığını Müşîr Gâzi Ahmed Muhtar Paşa'nın yaptığı bu kongrede, pek çok zevat konuşmuş ve Türk Yurdu'nun gayesini takip eden, **«Türk Derneği»** azasından İspartalı Hakkı Bey de bir konuşma yapmıştır. Hakkı Bey, görüşlerini özetle şöyle ifade etmişti:

İnce hastalığa benzeyen bir çok şeylerde sığan yazı meselesinin bize türlü türlü tesiri olmuştur. Ben şu dakikada o tesirleri iki noktada kabarmış görüyorum. O noktalara parmak koyup bir kaç söz söylemek istiyorum. O iki nokta ne? Yazımız evvelâ fennî değil, ve kolay okunmuyor. İkinci olarak dilimizi çaparizlere atıp çapraştırıyor.»

«Yazımız şu halleriyle gâh yarım hiyeroglif, gâh bütün hiyeroglif. Gâh bundan da öte bir şey... Ne bileyim, bir kargacık - burgacık. Hiyeroglif bizim yazıdan daha okunaktır. Hiç olmazsa öküz başını görünce «öküz» diye okuyu - veririm de kurtulurum!»

«(....) Biz yazı okuyacağız diye dimağımızın ne kadar serveti varsa sarf ediyoruz. Okuya okuya artık başka işe yaramak kabiliyetini kaybedip câhil ve kötürüm oluyoruz. Bunu ben hergün beraber çalıştığım gayr-i müslim arkadaşlarımın yanında anlayıp duruyorum. (....) Tedâviden kaçan bastalar gibi, cerrahtan korkan yaralılar gibi kocunuyorum. Çünkü bu işe çalışanlar arasında pek dolu göğüslü kimseler var. Ya lâtin harflerini alıverelim, derlerse!.. Bununla beraber kendi kendime diyorum ki bizim yazımız birazcık ta'dîl edilince lâtin harflerinden niçin geri kalsın? Lâtin yazısında ne var? Harfler keşik olmak, her hece bir sesli ile okunmak... Bunu biz yazımızla niçin temin edemiyelim?» (1)

Harf meselesi, yeni bir şekle sokulmak istendiği bu sıralarda lâtin hurufatı taraftarları elden gelen mücâdele ve propagandayı elden bırakmıyorlardı. Daha çok **«Batılı»** ve **«Türk Kültürü»**ne yabancı düşmüş kimseler tarafından müdâfaa edilen bu cereyan taraftarlarınca tek yol kabul ediliyor ve lâtin harfleri fikrinin mutlaka galebe çalacağını ifade ediyorlardı: «Sözün kısası lâtin harfleri her şeye rağmen galebe edecektir. Karşı karşıya gelen ve intişar kabiliyetleri muhtelif iki ictimaî müesseseden elbette en ziyade taammüme kabiliyeti olan galebe eder. Ve diğerlerini yutar. Buna muhalefet sun'îdir, arizîdir, muvakkattır.» (2)

Bu görüş her türlü felâket ve yıkılış devirleri içinde diğer ictimaî, siyâsî ve harsî (kültürel) hadiseler içinde gelişme göstermiş ve Birinci Dünya Harbi ve Anadolu'da devam eden Kurtuluş Harbi sırasında da münakaşa edilmiştir. Taraftarları yarım asra yaklaşan **«Harf Değişikliği»** mücadelesini bu devrelerde de sürdürmüşlerdir. Müslümanlar, diğer bir ifade ile Batılı fikir akımlarına ve Batı kültürü'nün imal ettiği emperyalist hareketlere karşı olanlar, Osmanlı Devleti'nin yıkılışı üzerine yeni kurulan devlette, harb meydanlarında döktükleri kanları gibi fikirleri de şehit ol-

müştur. (x)

Bilhassa 1908'den sonra Hüseyin Câhid (Yalçın) (1874-1957), Dr. Abdullah Cevdet (1869 - 1932), Celâl Nurî (İleri) (1887 - 1939), Kılıç-zâde Hakkı, Falih Rıfkı (Atay) (1894 - 1971), Yunus Nadi (Abalıoğlu) (1880-1945), Mahmud Esat Bozkurt (1892 - 1943), İbrahim Necmi Dilmen (v. 1945) Ahmed Cevat Emre (v. 1961) gibi şimseler. kabûl anına kadar resmen lâtin harflerini yazıları ile müdafaâ etmişlerdir.

İzmir'de toplanan 1. İktisat Kongresi'nde, 1923'de, bir gurup delege riyâsete bir takrîr vererek lâtin harflerinin kabulünü istemiştir. Kongre reisi Kâzım Karabekir Paşa (1882-1948) ise lâtin harfleri aleyhine bir nutuk irat etmesi üzerine, (xx) aynı fikirleri on yıl önce kurduğu «Hürriyet-i Fikriye» Mecmuasında Celâl Nurî (İleri) ile birlikte müdafaa eden Kılıçzâde Hakkı, lâtin harflerini yeniden ele alır ve Kâzım Karabekir Paşa'ya tenkit oklarını tevcîh eder ve sorar:

«Biz yalnız müslüman mıyız? Yoksa hem Türk, hem müslüman mıyız? Eğer yalnız Müslüman isek, bize arap harfleri, arap dili lâzımdır (...) Eğer Türk isek bir Türk harsına muhtacız. Bu hars ise her şeyden evvel dilimizden başlayacaktır...» (3)

Aynı şekilde dinsizliği ile meşhur olmuş ve yukarıda isimleri zikr edilen şahısların çoğunun mecmuasında İslâma zehir kustukları Dr. Abdullah Cevded de lâtin yazısı hakkında şöyle diyordu:

«Behemehâl lâtin harflerini kabul etmeliyiz. Bu kanaatim pek kuvvetlidir ve 35 yaşındadır.» (4)

---

1 — Türk Yurdu, yıl : 1, sayı : 9, sh : 276/280, 8 Mart 1328/1912.

2 — Celâl Nurî — Lâtin Harfleri, Hürriyet-i Fikriye Mecmuası, sayı : 11, sh. 8 — 10, 17 Nisan 1330/1914.

(x) 1924 tarihlerinde Bolşevikler, Azarbeycan halkını İslâm harflerini terke mecbur etmiş ve Lâtin harflerini kullanmaya icbar etmiştir. (Sebilürreşat, c. 23, Sayı : 581, 27. K. evvel 1339, sh : 143)

(xx) İzmir İktisad Kongresinde Kâzım Karabekir Paşa lâtin harfleri hakkında irad ettiği nutukta şöyle demişti:

«Efendiler! Kucaktaki çocuklardan başlayan bir çok yüzlerce yetim bugün Şark Cebhesinde ve asker arkadaşlarımızın bizzat kendileri veya fileleleri tarafından okutuluyor. En gabî bir köylü çocuğuna biz bir ay ile üç ay arasında kendi harflerimizi ve gazetemizi okutuyoruz. (alkışlar). Binaenaleyh bizim harflerimiz okunmaz değil, belki harflerimiz dünyanın şekilce en güzel öyle lâtif resmidir ki; hiç bir lisanda bunun kadar çeşit çeşit olması nazara güzellik verecek yazı yoktur. «Lâtin Harfleri Meselesi, Sebilürreşad, c. 21, sayı : 526, 12 Nisan 1339 (1923), sh : 47 - 48.

3 — Kılıçzâde Hakkı — İzmir İktisat Kongresinde Harfler Meselesi, İctihat, sayı : 155 sh : 3196/3197, 15 Haziran 1923. (Bu meselede üç sayı devam eden yazısı 154, 155 ve 156. sayılarda çıkmıştır.

4 — Dr. Abdullah Cevded — İctihat, sayı : 204, sh : 3973, 16 Mayıs 1926.

Toptan - perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

Sevgili gurbetzede okuyucularımız,

Bu defa sizinle gazetemizin Almanya abonelerine mahsus malî bir mes'ele etrafında hasbuhâl etmek istiyoruz.

Bilindiği üzere bize mektup yazan veya adresi herhangi bir sûretle ulaştırılan her kardeşimize gazetesini muntazaman postalamaktayız. Abone bedelinin ödenip ödenmediğine bakmıyor, veyahutta bu hususta bize gelecek bir malûmatı beklemiyoruz. Zira Almanya'daki kardeşlerimiz, Türkiye haberleri ve dâvâmıza âid mes'eleler bakımından büyük bir mahrumiyet içindedirler, diye düşünüyoruz. Onların Sebil'imize bir an önce kavuşmaları için hiç bir fedakârlıktan kaçınmıyoruz. Hatta bize mektup yazarak artık Türkiye'ye döndüğünü veya herhangi bir sebeple gazetenin kendisine gönderilmesini istemediğini bizzat bildirmedikçe hiç bir kardeşimizi abone kaydından düşmüyoruz.

Bilindiği üzere Sebil'i Almanya'ya postalamak Türkiye dâhilinde herhangi bir yere postalamaya kıyasen —mukayese götürmez— bir mâli külfete bağlıdır. Üstelik posta ücretleri son günlerde bir kat daha ağırlaştırılmıştır. Hal böyleyken biz, Almanya'daki kardeşlerimizi gazetelerinden mahrum etmeyi aklımızın köşesinden bile geçirmiyoruz. Ancak yekün olarak Almanya'ya postaladığımız gazetelerin masrafı her hafta beş ilâ on bin lira arasında bulunduğundan bizim için pek büyük bir mâli külfet teşkil etmektedir. Hal böyleyken, bugüne kadar Almanya'dan vâki tahsilâtımız işbu masrafımızı bile karşılamamıştır.

Bunun sebebi bir çok kardeşlerimizin abone ücretlerini bildirdiğimiz posta çeki numarasına havâle etmemiş bulunmalarıdır. Herkes «Benim göndereceğim elli mark ile ne değişir?!..» derse neticenin bu olacağı tabiidir. Halbuki Almanya'daki abonelerimizin büyük bir ekseriyeti böyle dediği ve böyle düşündüğü içindir ki, gerekenin onda birine yakın bir tahsilât ile işin içinden çıkamaz bir duruma gelmiş bulunuyoruz.

Bakınız işte 93. sayımızı da almış bulunuyorsunuz. Nihâyet on sayı sonra ikinci sene de tamamlanıyor. Yeni bir devreye başlamadan evvel abone bedelini bugüne kadar yatırmamış olan kardeşlerimizden bir kere daha rica ediyoruz, borçlarını en kısa zamanda:

HASAN DAMAR
Postcheckonto Nr. 37938-300
3000 — HANNOVER

adresine havâle etsinler. Eğer abonesini devam ettirmek istemiyen varsa onlar da zaman ve imkân israfına meydan vermemek için durumlarını aşağıdaki adrese lütfen en kısa zamanda bildirerek aboneden düşürülmesini istesinler.

SEBİL GAZETESİ
Seyfi Şenoğlu
Liebig weg 5
6236 ESCHBORN /Ts.
Tel: 06196/45447

Unutmayalım ki; *SEBİL* hepimizin gazetesidir. İslâm dâvâsının yalın kılıcıdır. Onun yükselip kuvvetlenmesi başta aboneler olmak üzere, sevgili okuyucularımızın alâkalarına bağlıdır. Bu alâka sözde kalırsa, bizim de gereken hizmeti ifa edememizden doğacak ilâhî mes'uliyet sebep olanlara âid olur.

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi ve âtıfeti hepimizin üzerine olsun, aziz gurbetzede okuyucularımız.

Sebil

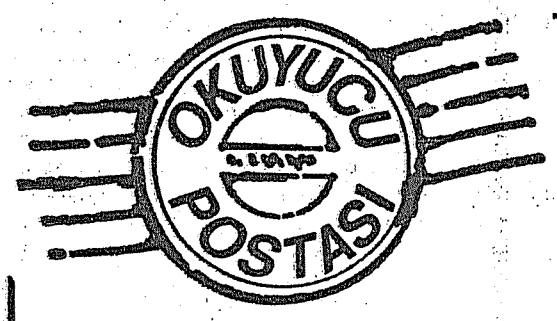

● **Recep Güler/İZMİR:** Bahsettiğiniz Rahmetli Hoca Efendinin kitapları hakkında yazdıklarınız bizim çin son derecede ehemmiyetlidir. Yanınızda çalışan oğluyla bir kere daha konuşarak bu kitapların mâhiyetleri hakkında tafsilât verebilirseniz ve satıp satmıyacaklarını bildirirseniz belki İzmir'e gelebiliriz. Bu kitaplar arasında şahsî evrak ve o zamanın gazetelerinden mevcud olup olmadığını bilhassa tahkik ediniz. Hakkımızda izhar eylediğiniz samimi hissiyata teşekkürler eder, selâmlar sunarız.

● **Mustafa Mazlum İnan/SURİYE:** Abone kaydınız yapılmıştır. Parasını kolayınıza geldiği zaman gönderirsiniz. Gerek Selâhaddin Eş ve gerekse diğer yazarlarımız hakkında gösterdiğiniz hüsn-ü teveccühe teşekkürler ederiz. Selâmlar.

● **İsmail Yıldırım/ESKİŞEHİR :** Bahsettiğiniz âlimin vefatı bize haber verilmemiştir. Bunu tesadâfların yardımıyle ve on gün sonra öğrendiğimizi üzülerek bildirmek isteriz. Yoksa o mübarek zatla zindan arkadaşlığımız bir yana ruhî yakınlığımız cümlenin malûmudur. Bundan dost düşman herkes haberdardır. Selâmlar.

● **Hamza Görgün/AFYON:** Gönderdiğiniz Hristiyanlık broşürlerinden haberdarım. Bunlarla mücâdele için alâkadarlar mevzuatın kifayetsizliğini ileri sürmektedirler. Selâmlar ve muvaffakiyetler dilerim.

● **Burhan Filizkıran/ALMANYA :** Sebil'imize abone kaydetmek hususundaki samimî gayretlerinize teşekkürler ederiz. Sizin aboneniz de devam edecektir. Merak etmeyiniz, selâmlar.

● **Beytullah Yıldız/İSTANBUL:** Aziz kardeşimiz, Türkçemizde **«insan insanın kurdudur»** diye bir atasözü vardır. Bugünkü müslümanların derin ve uzlaşmaz bir sûrette gruplaşmaları karşısında bu sözü belki de **«insan insanın sırtlanıdır.»** sûretinde değiştirmek gerektir. Ama, ne yapalım. Herşeye rağmen hak bildiğimiz yolda yürüyeceğiz. Bizim anlayışımızda darılıp küsme yok. Kime darılacaksınız?.. Yaptığımızı insanlar için yapmıyoruz ki, takdir veya takbihleri mizana konsun!..

Trabzon listesi hakkında duyduklarınız tamamen yanlıştır. Bunu burada şerhetmek istemiyoruz. Diğer bazı vilâyetlerdeki gibi biz de darılıp küsseydik, Trabzon'dan da kimse seçilemezdi. Bizim için seçilmek değil, dâvâya hizmet asıldır. Kimin daha fazla hizmet edeceğini tesbit ise bize âid bir iş olmadığından bu noktadaki düşüncelerimiz **«istişârî»** olmaktan ileri gitmemiştir.

Gazetemizde çalışan ve yazı yazanlara para verilmediği hususundaki arkadaşınızın beyanı da tamamen yalandır. Bil'akis yazarlarımıza da, teknik personelimize de emsallerinden fazla para verdiğimiz defterlerimizin tedkiki ve arkadaşlarımızdan tahkiki ile kolayca öğrenilebilir. Hele siz İstanbul'da bulunduğunuza göre bunu kolayca yapabilirsiniz. Teşrifinizde her türlü kuyûdâtı önünüze koymaya âmâdeyiz. Bugüne kadar bize yazı yazanlardan kendi isteğiyle para almayan bir iki istisna dışında herkese hakkı piyasanın üstünde bir ölçü ile verilmiştir. Aksini iddia edenlerden hakkımızın hesabını Cenâb-ı Hak sorsun!.

Selâhaddin Eş ile alâkalı hususu da burada şahsımızı ve tutumumuzu reklâm etmemek için açıklamıyoruz. Kendisi Paşakapısı Cezaevi'ndedir. Salı ve Perşembe günleri ziyaretine gidip bizzat kaynağından tahkik edebilirsiniz. Başka ne söyliyelim?

Hakkımızdaki samimi hissiyatınıza teşekkürler eder, bağlılığınızın devamını dileriz.

● **Osman Aydın/TRABZON:** Gönderdiğiniz arkadaşın mes'elesi halledilmiştir. Merak etmeyiniz. Çalışmalarınızda başarılar dileriz. Selâmlar.

ADESE
MEHMED SAFFET

LAİK-DEMOKRATİK VE KOLERATİK KOALİSYON

Kolera mikrobu bütün mikropları kıskançlığa düşürecek kadar dillerde gezip meşhur oldu. Yerli yabancı sayısız mikrop, meşhur olmak için dillerde değil ellerde geziyor, kollarda geziyor, hatta Zemzem kuyusu kirletme usûlleriyle ortaya çıkıyor da, gene kolera mikrobu kadar meşhur olamiyor...

Şu kolera mikrobu için **«ne Zişuur, ne zekî, ne şeytan şey!»** diyeceğimiz geliyor. Sen bütün sene hiç sesini soluğunu çıkarmadan tilki bayılması yap, sonra da tut, hac mevsimi arz-ı endâm eyle.. Evet, yalnız bu sene değil, her sene hac mevsimi başlarken bu böyle...

Kolera mikrobu hac mevsimleri ortaya çıkıp kabadayılaştıkça, Ankara'lı lâik göbekçiler de neş'eyâb olmuyor değiller.. Çünki hac v.s. vesîlesiyle müslümanların bir araya gelmesi, tanışıp kaynaşması gibi düşünceler, Ankara'lı lâik göbekçilerin canını sıkıyor. Bu itibarla Ankara'lı lâik göbekçilerle kolera arasında gizli bir koalisyon protokolu gibi birşey de muhtemeldir. Çünkü hiçbir kânun, hiçbir ilkesel, ülküsel ve tilkisel anayasa, lâik - demokratik koleratik koalisyon olamaz demiyor. Yani herşey ilkelere ve yasalara uygun...

Muhâlefet kanadı da lâik - demokratik - koleratik koalisyona öylesine dâhil oldu ki, sanırsınız mal bulmuş mağrıbî.. Maksad, iktidârı müşkil mevkide bırakmak. Muhâlefet, vatandaşını kolera önünde düşünmiyen bir iktidâr resmetmenin; ve böylece de ceberutî bazı temel rejim müesseseleri önüne suç işlemiş bir hükûmet keyfiyeti çıkarmanın hesabları içinde..

Diyânet Riyâseti ise, lâik göbekçilerin nabzına hoş gelecek şekilde **«yol emniyetini kolera tehdîd edince hacca GEREK YOK»** gibilerdeki beyanlarıyla arz-ı endâm ediyor.. Aceleye ne lüzum var? Bekleyelim, çünkü bu lâik - demokratik ve koleratik koalisyon her sene hac mevsimi başlarken kurulur, az sonra da Çankayavî hükûmetler gibi 29,5 günde tası tarağı toplar!.. Ciddî bir kolera tehlikesi olduğu zaman, zâten aklı başında hangi müslüman kolera mikrobu ile sarmaş dolaş olmak için evini barkını bırakıp sokağa çıkar?.

Hikâye meşhurdur : Adam ikide bir **«yangın vaaar!»** diye bağırıp köylüyü başına toplarmış. Üç - beş derken, köylü bakmış ki ne yangın var, ne yanmış... Gün gelmiş, eloğlunun hakîkaten evini yangın sarmamış mı? Yırtınırcasına basmış feryâdı:

«— Yangın vaaaar!.»

Tabiî köylünün kılı kıpırdamamış..

Şimdi söyler misiniz, olan kime oldu?

Bu **«kolera vaar!»** nârası da her sene atıla atıla, vatandaş, bu işin esaslı bir lâik, göbekçi yalanı olduğunu anladı. Ammaaa, bir gün hakîkâten bir kolera tehlikesi çıkar da, lâik göbekçiler ününe ve tuz ruhu sürünmüşcesine feryâd ve figânı basarlarsa, işte o zaman şenliğin ve cümbüşün okkası kaça iner bilemeyiz..

Cumartesi günü Urdûnlü bir talebe ile sohbet ediyorduk. Anlatdı:

«— Sûriye radyosunu dinledim. Koleranın Türkiye'de salgın olduğunu, Sûriye'ye Türkiyeden hacı namzedi sokulmamasını istiyordu. Türkiye radyosunu dinliyorum, o da koleranın Arab ülkelerinde görüldüğünü söylüyor. İçinden çıkamadık gitdi!.»

Tabiî öyledir. Çünki lâik - demokratik ve koleratik koalisyon dünyâda birtek milletdir. Ve bu millet İslâm düşmanı olduğundan, hacc müessesesinin işlememesi için ne lâzımsa onu yapacakdır. Sûriye'nin tepesindeki Nuseyrî idâre, Irak'ın başındaki Baas rejimi, Kahire'deki Amerikancı ağalar, Ankara'daki lâik göbekçiler, hep aynı bir milletin ferdleridir. Bir insan ya İslâm milletindendir, yahud gayrı milletdendir. Bunun üçüncü şekli yok, olamaz...

Aslında mühim olan haccın çok ötesindedir. Çünki İslâmiyet'i topyekûn kuşatıcı bir şuur sâhibi vatandaş, lâik göbekçilerin işine gelmiyor. Onlar istiyorlar ki, nizam şuuru olmayan, İslâmiyet denildiği zaman namaz, oruç ve hacla tatmîn olan bir kitleye sâhib olunsun!.. Aslında hac mes'elesi, mevzuun özüne vâkıf, **hürriyet şuûruna** sâhib hakiki ve uyanık müslümanlar için fer'î bir mevzûdur. Türkiye'deki rejim, İslâmiyetin topyekûn müesseseleriyle tebliğ, ta'lim ve tatbikinin alabildiğine karşısında olduğundan, müslümanlar için bazı ibâdet, ister istemez birinci plâna geçmişdir. Tabiî böyle olunca da, lâik göbekçilerin buna tahammülü nasıl olacak?.

İşte bunun üzerine her sene hac mevsimi yaklaşırken, bir lâik - demokratik ve koleratik koalisyon kuruvermek bir hâl tarzı sanılıyor!.. Hatta koskoca bir cumhûriyet vilâyetinin belediye başkanı efendi, zerre kadar kızarmadan **«Başkent'de 1220 adet kolera vak'ası görüldüğünü!»** beyân edebiliyor.. Bu kadar kolera vak'ası var demek evvelâ delâlet eder ki, Ankara'da temizliğin noktası bile yokdur!..

Sonra da bu demektir ki; bu kadar kolera vak'ası az bir iş değil, Türkiye'yi sallayacak kadar korkunç bir salgındır... Bu kadar salgın bir kolera kapmış şehrin ise, topyekûn karantinaya alınması icâb eder. Peki, yahu tedbir?. Hiçbir şey yok. O halde bu 1220 rakkamının hangi maksadla imâl edildiği meydana çıkmış olmuyor mu?

Perşembe akşamı televizyonda Dâhiliye vekîli Beyefendiyi konuşturdular. Ve Vekil Beyefendinin **«Cenâb-ı Hak»** terkîbi isti'mâlinden sonra T.R.T. ci me'murun **«Cenâb-ı Hak hepimizi koleradan koruyacak!»** deyişindeki çiğ istihfaf ise, rejimin hangi din ve vicdan hürriyetine saygı (!) noktasında seyretdiğini göstermesi bakımından ne kadar ortadaydı...

Şeriat-ı Garra düşmanları bir gün, elbette pek pişmân olacaklardır....

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl: 2 Sayı: 93 / BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu. 204 - 207 — İstanbul Tel. 26 38 96
ABONE Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çekı Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل

جريدة أسبوعية سياسية مستقلة، تاريخية أدبية
ص.ب ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P.O BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert Str. 24
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Phone : 0531 - 85033